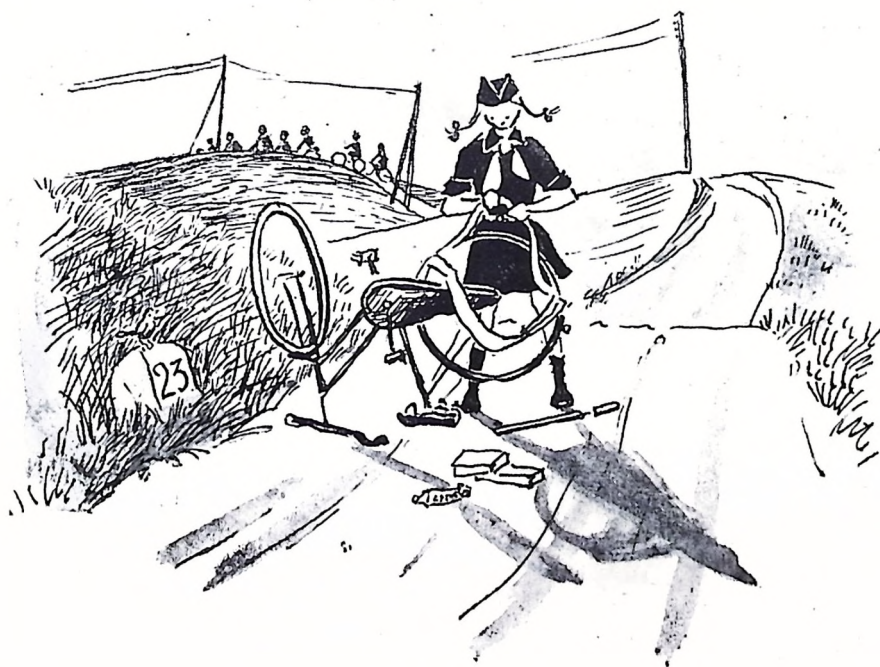

PIGESPEIDERNE

DET DANSKE PIGESPEIDERKORPS

NR. 2 * MARTS 1950 * 33. ÅRGANG

MÅNEDENS VERS

*Måske skal vi vågne en morgen
og se, at vor drom er forbi,
drommen om huse og veje og sten,
drommen om træer og toner og ting,
drommen, vi kaldte vort liv —*

*Måske skal vi vågne en morgen
og se, vi omsider er fri,
se, de smuldrede en efter en,
alle de døde og krævende ting,
som bandt os med deres B l i v —*

*Måske skal vi vågne en morgen
og se, at en skjult harmoni
har formet en verden, forklaaret og ren,
endelos, tidløs og tom for ting.
Den morgen begynder vort liv.*

Grethe Heltberg

Kære spejdere!

I Førerbladet har vi for tiden en side med enquêter. Det vil sige, at jeg har været nysgerrig og stillet forskellige mennesker det samme spørgsmål, for igennem svarene at få det belyst fra forskellige sider. Sidste måned havde jeg spurgt forskellige føreres mænd, hvordan det var at være gift med en pigespejder, og der var to af de ting, vi ved den lejlighed fik at vide, som jeg tænkte, jeg ville lade gå videre til jer.

Der er en af „spejdermændene“, der klager over, at telefonen aldrig tier stille i hans hus, efter at hans kone er blevet spejderfører. Det er sådan en rar mand, og han forstår så vel, at der kan være meget at spørge om, og at det kan være tidsbesparende lige at ringe op og få besked, men han synes, at det for ofte synes at være uvæsentlige ting, der ringes om, eller, at der ringes for sent om aftenen.

Hvad vil det sige at telefonere om uvæsentlige ting? Ja, det er naturligvis først og fremmest at ringe bare for at slå en sludder af, men det er jo også tidt dette at ringe og spørge om noget, man egentlig, hvis man tænkte sig lidt om, nok kunne finde ud af selv, eller at ringe og spørge om småting, som man måske ikke behøvede at ulejligge en travl fører og eventuel husmor med, man kunne lige så godt opnå et resultat ved at spørge en anden, der måske havde mindre om ørerne, eller man kunne vente, uden at der skete nogen skade af den grund, til man mødtes på et gadehjørne eller til det møde, som man ved er berammet til et par dage senere.

En telefon er jo et meget fængslende apparat, og man kan aldrig holde op med at undre sig over, at nogen har haft begavelse til at opfinde sådan en lille sort maskine, ved hjælp af hvilken man kan udtrykke sine meninger, sine øjeblikkelige følelser og reaktioner selv over meget lang afstand. Men selv om det er nederdrægtigt koldt i dag, og verden er gået mig imod, er det jo ikke helt sikkert, at den, som jeg kunne tænke mig at dele mine ærgrelser og meteorologiske betragtninger med, har ligeså god tid lige nu, måske er hun midt i et arbejde, måske sidder hun hyggeligt med sin familie og holder sammen på den og med den. Vi må vist allesammen til at tænke os lidt mere om, inden vi ringer op: Hvad er klokken egentlig? Er det nødvendigt, at jeg ringer? Kan jeg egentlig ikke godt klare mine problemer selv? Og er det et velvalgt tidspunkt lige nu at ringe op og sige små rare ting?

Der er en anden „spejdermand“, som er gift med en ung tropsfører. De har begge erhverv ude hele dagen, og han skal ydermere læse til en eksamen. Han undrer sig over, at spejderne, især de store spejdere ikke kan hjælpe en tropsfører bedre, end han synes tilfældet er. Han synes med rette, at det er meningsløst, at hans kone selv skal rende om alle ting, ja, ikke nok med det, men at det skal være nødvendigt, at hun *flere* gange må give sine spejdere besked om det samme. Hun må *hive* kontingenter og rapporter ud af spejderne bogstavelig talt, hun må pakke kasserne, når troppen skal i lejr, o. s. v., o. s. v.

Nu kunne det nok tænkes, at en fører forkælede sine spejdere for meget med altid selv at gøre alle ting, men prøv at tænke jer om, I store spejdere: var der egentlig ikke mange af de ting, tropsføreren gør, som I akkurat ligeså godt kunne gøre selv? Og er der den ringeste mening i, at et travlt menneske skal sinkes af, at I smører med jeres kontingenter, jeres programmer, jeres rapporter?

Jeg kan forresten ikke lide at skrive noget, der er som en løftet pegefing. Og I kan ikke lide at læse det, fordi verden er fuld af formanende pegefingre. Og så naturligvis fordi I har skidt samvittighed. Men tillykke med, at I har en.

Samuel

PIGESPEJDERHUSET *bliver 10 år*

Lad mig se engang — det er vist lige netop 10 år, en måned og tre dage siden, at jeg i isnende, dirrende frost, slæbende på en potteplante, en mandolin og en harmonika, som spænderne var gået af, vandrede henad den altid forblæste Strandboulevard i følge med et cyklebud fra budcentralen „Henry's bude“, der kørte afsted med alt mit indbo på sit cyklelad.

Jeg var ved at flytte. Det havde jeg prøvet før, men dette var noget særligt — jeg skulle flytte ind i Spejderhuset — pension for unge piger, store, lyse værelser, fuld pension, henvend dig til bestyrerinden o. s. v. Det lød velnok godt, når man hidtil havde boet i et værelse på størrelse med et klædeskab, og når man havde været vant til at spise snart hist og snart her eller slet ikke.

Lundsgade 6! her var det altså. Vel havde man nogle gange været her for at se på huset, men alligevel stillede man sig ud midt på gaden og så huset an endnu en gang. Det store, røde hus med de mange vinduer og den store port stod stadig i ens fantasi som et lille hyggeligt, gult hus med rødt tag og „PIGESPEJDERHUSET“ malet henover facaden (Sparehuset).

Henry's bud slæbte mit gepæk på fjerde sal, og så var jeg her altså. Jeg begav mig ud for at se nærmere på herlighederne — huset var stort, og selvom vi dengang, januar 1940, endnu kun havde taget stuen, første og fjerde sal i besiddelse, var der nok at se på. De mange tomme værelser, hvor de to husmødre, Mamma og Grethe Bech (nu Nicolaysen) rumsterede og skurede mellem de opstablede møbler, de lange gange, der var ufremkommelige, tætpakkede som de var

af madrasser, dyner og alverdens tænkelige ting, hvad man nu sådan skulle anskaffe til en stor husholdning i et stort hus. Midt i det hele dukkede Lis Bang op med stofruller og pakker i alle størrelser, og mellem gulvspande og skrudder blev der drukket kaffe og snakket og diskuteret og målt op. Skulle vi nu købe gardiner dér eller dér — hvordan ville den grønne farve stå til pejseren i dagligstuen — den knaldrøde farve vil stå brandgodt til Grethes teint o. s. v., o. s. v. Som en stormvind var Lis ude ad døren igen for at se på skabe i Daells Varehus, købe gaffer hos Brønnum, finde ud af, hvis grydeskeer, der var de mest praktiske, og hvilke spande, der kunne rumme mest vand.

Det var begyndelsen.

I midten af januar flyttede Märta ind i Spejderhuset med sit korpskontor, og med brask og bram ankom Ingse med sit depot fra Vestervoldgade. Nu blev der liv i gaden. Der blev brækket vægge ned, der blev bygget op igen, der blev malet, tapetseret, ferniseret, skruppet og vasket. Der blev flyttet rundt og rundt med alle ting, der blev snakket og sunget og arbejdet og snakket igen. Og midt i det hele boede vi.

Den 6. februar indviede vi Pigespejderhuset ved en stor festlighed.

For hver dag flyttede nye spejdere ind, det var spændende — mange vidt forskellige mennesker i samme hus. Det skulle kunne blive godt.

Og når vi nu i dag — netop 10 år efter — ser tilbage på de år, der er gået, kan vi kun komme til den slutning — det blev godt.

Hvad der er sket her i huset, kan ikke beskrives i detaljer, men vi kan i dag se tilbage på 10 år fulde af arbejde, kammeratskab, munterhed, travlhed og hygge. Her har boet spejdere fra så

at sige alle kanter af landet, og de har været beskæftiget med alt mellem himmel og jord. Om morgenen er de gået herfra til deres forskellige arbejdspladser: universitetet, akademiet, sagførerkontoret, skotøjsforretningen, telefoncentralen, husmoderskolen, massøseklínikken o. s. v., o. s. v., og om aftenen har man kunnet finde disse piger på deres værelser ivrigt optaget af deres arbejde, nogle begravet i tunge medicinske fagbøger, andre findende ud af, hvormange kalorier den daglige kost nødvendigvis må indeholde, atter andre oversættende sprog, nogle tegnende, syende og endelig nogle slappende af, hyggende sig med hende fra værelset ved siden af snakkende, syngende, drikkende te og måske optaget af et eller andet håndarbejde.

Efter endt studium, eller hvad årsagen end måtte være, har disse piger forladt Spejderhuset, og andre er flyttet ind — nye typer, nye studier, nye kammerater.

Se, det var pensionærerne — men dette hus har været i stand til at tilbyde mange andre gæstfrihed. Husets arkitekt, Jytte Jensenius, arbejdede nemlig, og en skønne dag blev køjeværelserne til virkelighed. 16 køjer i stueetagen har gennem de sidste mange år været besøgt af spejdere fra både ind- og udland. Patruljer er kommet her for at holde week-end og har selv tilberedt deres mad i køkkenet, og hvem husker ikke, når køjeværel-

serne har været taget i brug af divisionschefer, der, trætte efter lange møder, alligevel har diskuteret til langt ud på natten. Siden krigen har huset været besøgt af spejdere og førere fra alle europæiske lande og mange lande udenfor Europa. Disse har sat et ganske særligt festligt præg på Pigespejderhuset.

Køjeværelserne og køkkenet optager ikke hele stueetagen, her har som tidligere sagt også det travle depot til huse — en fin forretning med mange gode varer og et flinkt personale, der ihærdigt forsøger at skaffe varer tilveje, så alle spejdere landet over kan tilfredsstilles, og her finder vi også spejderstuen, hvor der flere aftener om ugen holdes forskellige møder og kurser. Går man gennem spejderstuen og åbner 2. dør til højre, vil man finde en af korpsets sekretærer, Anna, der dagen igennem slår på skrivemaskinens tangenter for at ordne mange af de ting, der skal til for at holde vort korps gående.

Se, sådan er Pigespejderhuset — og sådan vil det forhåbentlig blive ved med at være ud i fremtiden — et hjem for alle de mange, der for første gang er overladt til sig selv, et sted, hvor forældre føler sig trygge ved at sende deres pigebørn hen, og samtidig et sted, hvor pigebørnene synes, det er — åh, så dejligt at være!!!!!

T. L.

Og så har vi det godt sammen...

Fortsat historie af Annesofie Hermann

Da bierne mødtes igen i lokalet, og Franciska havde ringet hjem og erfaret, at man stadig ikke havde set noget til drengen, viste det sig, at den eneste, der havde fundet noget i retning af et spor, var Bi selv. Hun havde på en eller anden måde fundet ud af, hvor i byen overlægefamilien handlede, og hos købmand Bruun havde hun fået den besked, at den nye overlæges kone havde været der i bil ved 14-tiden, og at købmanden, som havde fulgt sin nye kunde til døren, var aldeles sikker på, at fruén havde haft en lille dreng med på forsædet, og at de derefter var kørt ikke mod sygehuset, men den modsatte vej, ud mod skoven.

Den tanke slog ned i Franciska: „Mor er såmænd i al enkelthed flygtet med Kåre, fordi hun syntes, det er synd for ham!“ Men højt sagde hun, jeg tror, jeg må cykle ud ad skoven til, for far skulle have haft vognen i eftermiddag, og der kunne jo være hændt dem noget, et uheld eller lignende, og mor er så upraktisk!“

„Vi tager med,“ sagde Bi, „9 par øjne kan se mere end et par. Kom så cykler vi!“

Det var en dejlig vej, højt beliggende med stærkt skrånende marker ned mod fjorden og med øerne i en fjern dis og varmekfilmren. Høstarbejdet var godt i gang overalt.

„Det er et dejligt stykke land, I har her,“ sagde Franciska til Bi, som kørte ved siden af hende.

„Ja, du kan tro, her er dejligt; når vi nu får vist dig det alt sammen og alle vore smutsteder i skovene og ved stranden, så vil du synes, det er det bedste sted i verden.“

Hun tav stille lidt, så så hun fra siden granskende på Franciska. „Er du bange?“ spurgte hun.

Det varede et øjeblik, så svarede Franciska, mens hun lod som om hun var mest optaget af en måge langt ude over fjorden. „Mor er ikke så sikker en chauffør,“ sagde hun lidt undvigende, „far og jeg er ikke så begejstrede for, at hun kører, når vi ikke er med eller ved hvorhen. Men — hun vendte sig pludselig lige mod Bi og så hende ind i hendes mørke øjne — jeg tror nok, jeg er mest bange for, hvad I ville synes om min mor, hvis vi da ellers finder dem. Hun er så ... så kunstnerisk. Der er ingen andre som min mor.“

Bi svarede ikke, hun havde nok hørt i byen, at man sagde den nye overlægfrue var lidt aparte. Men folk havde jo altid så travlt med at snakke i en lille by, og

der var da også dem, der sagde, at hun var en meget kendt malerinde.

Der, hvor vejen delte sig, sendte Bi et hold ad den ene vej med besked om at være tilbage i byen og vendte ved bygrænsen kl. 18, selv kørte hun med Franciska og et par til ind i skoven. Den store pige med det runde forbavsede ansigt, og som hed Dorthe, var med dem, og hendes udbrud var hele tiden lige så forbavsede som hendes ansigt: „Nej, men se dog der? Og hvad er det dog? Og er det da ikke mærkeligt?“

En skovarbejder havde set en vogn, der muligvis nok var grå, og som muligvis nok blev kørt af en dame og som muligvis nok havde en dreng med. Og det var jo opmuntrende. Dorthe faldt af sin cykel af bare forbavselse over en skade, men blev hurtigt samlet op igen. Der var kun en vej man kunne køre ad med en bil, det lettede jo foretagendet.

Pludselig råbte Lisbeth, der var forrest: „Der er vognen!“

Og det var den, på et smalt sted, hvor den ikke kunne vende. Men der var da ihvertfald ikke sket noget med den.

De begyndte at huje, men fik intet svar. Cyklerne stillede de nu fra sig under deres videre eftersøgning. En lille sti førte dem ud på en skoveng, og der stod fru Boye i en knaldelegant eftermiddagsdragt med eftermiddagssolen skinnende i sit kastanjefarvede krøllede hår og malede fuldstændig opslugt af sit arbejde, aldeles døv for, hvad der skete omkring hende. Og hendes model var såmænd ikke andre end Kåre, der lå og sov på en tue foran hende. Bi og Lisbeth og Franciska stod lidt fortryllede af stedet, solen over engen, græsset der vajede let i brisen, kunstneren så helt gående op i sit arbejde og drengen, som nu havde sat dem alle sammen i aktivitet hele eftermiddagen liggende der fredeligt i en solstribe.

Men nu kunne Dorthe ikke styre sin forbavsel længere og råbte sit skingrende: „Nej, men er det da ikke forunderligt ...“ så det gav et sæt i fru Boye, som forbavset vendte sig imod dem og det vækkede Kåre, der satte sig op, og næppe havde gnedet søvnen og drømmene af øjnene, før han råbte: „Sisken, jeg skal have kuglerne og den store glaskugle, for jeg var der lige til klokken var to!“ Det varede lidt længere før fru Boye vågnede af sin

arbejdsrus, og for hun fandt ud af, at et af disse pigebørn var hendes eget.

„Jamen, Sikken!“ råbte hun glad forbavset, „hvad er det dog for en kjole, du har på, og de andre ser jo akkurat ligesådan ud? Jamen, hvad leger I dog? Var I bange for os, for os? Jamen kære, I behøvede da ikke være bange for Kåre, når han var hos sin mor, og far skulle jo først bruge vognen klokken 15. Er den 18? Jamen, det var dog morsomt, mit ur er gået i stå!“

Bierne hjalp med at samle malegrejer og staffeli, og ved et teknisk under lykkedes det at bakke bilen og vende.

Lige da den skulle til at køre og bierne til at bestige deres cykler, råbte fru Boye ud af vognen: „Å, nu ved jeg det! I er spejdere? Er det ikke rigtigt? Det er jer, der har det så godt sammen?“

„Ja, det er det,“ sagde Bi med et stort, glad smil.“

III.

„Ondulatthe“

Kåre kiggede op fra sin mægtige kakaokop, da Franciska kom ind.

— Mor skal have ondulatthe, sagde han og tørrede sit chokoladeskæg af i sit trøjeærme.

— Hvad for noget? spurgte hun lidt desorienteret.

— Det ved du da nok, svarede han og langede ud efter nok en ostemad, sådan en the med damer, der råber: Og ved De hvad? Næ, har De hørt? og hvor man skal ind og bukke med ren skjorte på og høre på, hvem man ligner.

— Nå sådan, mumlede hun med et så lille smil, at det ikke kunne ophidse broderen, og fuld af undren, for dame-theer forekom yderst sjældent i den Boye'ske husholdning, ja ret beset skete det kun, når moderen havde „forset“ sig på et ansigt og gerne ville i lag med et menneske for at få lov at male det. Nå, det var måske også sket, selvom moderen i lang tid havde beklaget sig over, at der ingen

Adda rører ikke lektierne de dage, hun skal til spejdermøde ...

mennesker var i denne by, som havde et hoved, der var værd at male undtagen havemanden, og han ville ikke sidde for hende, hvis han ikke måtte tage sit søndagstøj på, og det var netop farverne i hans blå arbejdsbluse og af solen blegede grå kasket, hun havde forset sig på.

— Kristine er i krigsmaling og krigshumor, fortsatte Kåre med munden fuld af mad, her må ikke ligge en avis

Piger burde brodere, det gjorde de i min tid ...

på tværs, når „damerne“ kommer, siger hun, hun vil i hvert fald gøre sit til, at de får et „godt indtryk“. Men hun har bagt brun kage og lavet lagkage med glasur, føjede han til som en trøst.

Ved sjældne og mærkelige lejligheder iførte Kristine sig en kappe på hovedet, den var besat med blonder og havde et stivet bånd ned ad nakken, den passede lige så godt dér som en høj hat på en Apollonstatue. Hun mente selv, at den hørte til; familien vænnede sig aldrig til den, som den sad der stiv og strittende ovenpå et kuglerundt, ildrødt hoved, men den var ligesom et tegn på, at nu skulle der ske noget. Når Kristine dukkede op med den på, afvæbnede hun straks alle drillerier og eventuel kritik med straks at mumle: Vel er vi alle tossede her i huset, men det er jo dog et herskabshus, og jeg skal gøre mit til, at man skal vide, at sådan er det!

— Hvem er det mon, der kommer, spurgte Franciska spagfærdigt efter indledningen om, at „vel er vi alle tossede“.

— Spørg mig ikke om det, svarede der over en raslende selvtøjsskuffe. Din mor kom hjem i morges og erklærede, at hun havde udset sig fem damer på gaden, som hun syntes havde „et hoved“. Som om vi ikke alle har det! Du vil måske tage en ren krave under dit hoved! De kommer om et kvarter!

Franciska gik ind til sig selv med lidt bange anelser. Det kunne til nød gå an, da man var i København, at bære sig helt ad, som man ville, men tre måneder i en

Men hvorfor man skal klæde sig ud i uniform hører nu til de ting, jeg katte begrive . . .

lille by havde lært hende, at der herskede visse love, som man ikke kunne overtræde. Ja kunne og kunne, selvfølgelig kunne man gøre, som man ville, men der blev snakket så meget og smilet ikke altid lige rart. Hun mindedes også med en vis skræk engang, hendes mor i København også havde samlet nogle mennesker sammen, hvis hoveder og farver hun ville studere dem selv uafvendende; det var en aldeles tilfældig samling, og da de havde været der i ti minutter, var hun klar over, at hun havde taget fejl, dem kunne hun ikke male alligevel. Og så havde hun bogstavelig talt tvangsfodret dem med Kristines lækre kager for at få dem til at blive færdige og gå i en fart. Pludselig var Kåre, som dengang var en lille stumpet trolde på to år, kommet ind i en rød overalls, og *dér* var pludselig noget, hun kunne male, så hun greb sin unge under armen og styrtede bort til atelieret med ham højt vrælende, så damerne måtte tro, at han var meget uartig eller meget våd eller noget værre. Og faderen måtte hidkaldes, og han og Franciska måtte underholde gæsterne efter evne og undskyldte, at moderen lige havde fået et ildebefindende. Ja, det var nu den ondlathe, *hun* huskede bedst!

Døren begyndte at ringe, mens Franciska sled med den stivede krave. Kåre arbejdede på gulvet i sit værelse ved siden af med „sit værk“, et mærkeligt Storm-Petersen-apparat sat sammen af trisser, tømte ampuller og underlig medicinsk emballage, han havde fisket op af sin fars papirkurv. Sommetider var „værket“ en traktor og sommetider en sporvogn og sommetider bare en god ting at have. Døren ringede igen, og Franciska blev pludselig grebet af en ny ængstelse for, om moderen slet ikke var hjemme. Men jo, nu hørte man hendes stemme høj og glad over alle. Kristine begyndte at vimse op og ned ad gangen. Hun havde nok også det knirkende korset på i dag, det hørte med til krigsmalingen.

— Kristine, hviskede hun ud i gangen, er det meningen, at Kåre og jeg skal deltage i dette selskab, eller skal vi bare sidde og være rene og bringes ind på en sølvbakke til sidst for at vises frem som desserten?

— I venter! vrissede Kristine tilbage, i et herskabshus deltager børnene ikke i dametheer, de kommer senere ind og hilser på gæsterne!

Det var en lettelse! Franciska gik glad ind til sig selv igen, mens hun grundede på, hvor Kristines store kendskab til „virkelige herskabshjem“ stammede fra. Mere end 40 år var hun vel næppe, og hun havde været hos far og mor altid, lige så længe de havde været gift, og da var hun kommet direkte fra en eller anden lille fynsk by, hvor hun havde passet sin gamle syge mor, til hun døde. Men måske læste hun om de „virkelige herskabshjem“ i romaner og håndbøger.

Lidt efter blev hun dog grebet af nysgerrighed og listede sig ud i entréen for om muligt af overtøjet at gætte, hvilke damer moderen havde samlet sammen, men overtøjet sagde hende ikke noget. Hun måtte ud i køkkenet og se, om der ikke var faldet så megen ro over Kristine, at hun kunne interviewe hende lidt. Til sin forbløffelse fandt hun husets trofaste vogterske siddende så sammen-sunken på hækassen, som det knirkende korset tillod det, og med et aldeles tomt blik stirrende ind i den sprutkogende kedel.

— Ja, vi er altså helt tossede her i huset, mumlede hun, ved du, hvem din mor har samlet sammen?

Der er borgmesterinden og provstinden, ja, det er jo helt i sin orden, og fru købmandens er såmænd også god nok, selv om hun ser så mærkelig ud. Men så er der også fiskekonen, hende, der plejer at sidde nede ved havnen, og som om torsdagen går gennem Algade og skråler om rød-spætter og sild, så alle vinduer klirrer. Om hun har „hoved“ nok til din mor, ved jeg ikke, men stemmen fejler jo da ihvertfald ikke noget. Og så er der den lille mærkelige frøken jeg-ved-ikke-hvad, hende der altid styr-

Ja, det er naturligvis kun en leg . . .

ter gennem gaden med paraply og galocher, ligemeget hvordan vejret er, og som altid mumler, mens hun løber, og hun sidder da også og mumler ned i mine kager, som om de var den rene edder og forgift.

— Hvordan klarer mor det? spurgte Sissen lidt bekymret.

— Ja, du kan jo lytte fra spisestuen, døren står på klem!

Fristelsen var for stor. Hvordan klarede hendes mor et så blandet selskab? At hun havde haft held til at samle fem interessante hoveder, var Franciska ikke i tvivl om, men interesserende de hende så meget, at hun holdt stand og klarede sine værtindepligter. Det blev hurtigt pigebarnekart, at hendes mor legede. Hun var ikke alene malerinde, der var også en hel del af skuespillerinden i hende, og nu legede hun den fuldendte værtinde.

Snakken gik, så hun måtte mindes Kåres lidet smigrende udtryk om ondulattheen. Det var spørgsmålet fisk, der diskuteredes. Fru Fiskehansen forklarede med munden fuld af kage, hvordan man skulle bedømme en rødspættes kvalifikationer. De dygtige husmødre kastede sig ud i vilde maddiskussioner opildnet af små tilråb fra moderen, der vist aldrig havde haft en rå fisk i hånden. Kun den lille galochedame mumlede noget om, at fisk var gift, man vidste nok, hvad fisk levede af! Kagerne rostes til skyerne, og moderen tog glad kvidrende mod rosen, — tænk, at man syntes om hendes bagværk! Så kom turen til børnene.

— Alle børn er uartige, mumlede galochedamen, og Franciska folte, at nu burde hun vist gå, men hun blev stående og fulgte efterårsregnen, der i stride strømme flød og flød ned ad ruderne. Det var et vejr for patruljen at træve i, tænkte hun, med gummistøvler og regnfrakker, ud at gå tungt på plørede markveje. Det var, som om hendes tanker overførtes til dem derinde.

— Er Deres datter glad ved at være spejder? hørte hun fru købmanden spørge.

— Alle spejdere er meget uartige og larmende, mumledes der fra galochedamen, men derefter lød det, som om hun slog tænderne hårdt i en kage, som knuste hun alle de uartige spejdere i verden.

Franciska fulgte med en finger en regnflod på ruden og tænkte, mens hun ventede på moderens svar: vi er et stort hus fuldt af enere. Vi går hver sin vej, og ved vi egentlig så forfærdelig meget om hinanden? Hvad kan mor svare på dette?

— Ja, naturligvis er Franciska glad ved at være spejder, det er jo også en udmærket bevægelse.

Det er skuespillerinden, der taler, tænkte Franciska en lille bitte smule bittert, mor aner jo ikke, når jeg kommer og går, og hun har da vist kun to gange hørt på, hvad jeg har oplevet, og den ene gang afbrød hun mig med, at hun mente, Lisbeth og jeg skulle se at få nogle andre uniformer, for det mørkeblå og grønne klædte os ikke godt.

— Ja, er det nu også så god en bevægelse? hørte man borgmesterinden med sin høje rost, trækker den ikke de unge fra hjemmene og gør dem ukvindelige?

— Vi må jo ikke være egoistiske, hørte man provstindens dybere rolige stemme, hun var Bi's mor, — de skal da have lov at gå deres egne veje, når man ved, at de går til noget godt. Jeg er bare lidt bekymret for lektierne sommetider.

— Ja, lektierne, henåndede fru købmand (var det Bruun, hun hed?). Adda rører ikke lektierne de dage, hun skal til spejdermøde, og hvad vi siger eller gør derhjemme spiller ingen rolle, hvis føreren har sagt noget andet.

— Ah, den renden med sportsstrømper ødelægger nyrerne i det lange løb, mumlede galochedamen. Piger burde brodere, det gjorde de i min tid.

— Ah, jeg ved ikke, hørte man Bi's mor igen, hendes stemme lignede meget Bi's. Jeg tror nu, frisk luft er godt. Det er meget godt at brodere, men det får man nu ikke røde kinder af. Børn skal have lov at lege.

Det gav et sæt i Franciska, lege, var det det, de gjorde? Var Bi et barn? Var hun egentlig selv så forfærdelig meget barn mere?

Fru Fiskehansen var øjensynlig mæt nu, så hun kunne kaste sig ud i samtalen: Frisk luft er godt, især havluft. Men hvorfor man skal klæde sig ud i uniformer for at gå en tur, hører nu til de ting, jeg katte begribe.

For Franciska lød det, som om hendes mor ligesom skubbede til samtalen med små opildnende råb og spørgsmålstegn, der svirrede i luften.

— Ja, det er naturligvis kun en leg, og det varer jo også kun et par år, så vil de lege noget andet, hørte man borgmesterinden, som selv ingen børn havde, slå fast, som var det et dogme.

Man hørte fru Bi sukke lidt. Ja, vi er nu rigtig glade for den leg, hvis den altså ikke gik ud over lektierne, og hvis der ikke havde været den natmanøvre eller naturtur i forrige måned. Den slags lege holder vi ikke af.

Det havde været en strålende tur, tænkte Franciska.

— Tænk, jeg synes, at De egentlig allesammen ser helt forkert paa det spejderi, hørte hun pludselig moderen sige, og det var moderen, sådan som man traf hende i få øjeblikke, og slet ikke skuespillerinden eller maleren eller thedamen. Det vigtigste er, at man har det godt sammen, at man lærer at have det godt sammen. Ture, møder, nat eller dag, leg og arbejde, det er jo allesammen stykker af et hele. Ja, De ved, jeg maler lidt (det var nu et skuespillerindekoketteri), og et maleris helhed afhænger jo af mange ting, hvis jeg må bruge det billede, lys, farver og konturer og meget andet. Spejderlivet må vel også afhænge af de mange, mange små ting, som det er bygget op af. Jeg tror, det er helt i sin orden, og hvis vi ikke kan forstå det, er vi blevet for gamle.

Der blev en lille pause, måske en lille pinlig pause.

Franciska lænede sit hoved mod den kolde rude. Jeg holder meget af mor, sagde hun til sig selv, meget. Hun ser sommetider mere, end vi tror, og fordi hun er kunstner, forstår hun sommetider sammenhængen, helheden, hedder det vist, bedre end de andre, der kun er mødre.

— Man holder sig evig ung, bare man går med galocher altid, mumlede den lille dame.

Der blev en almindelig skraben med stole og sigen så-mange-tak og sikken-en-yndig-russisk-vin.

Jeg vil frivilligt gå ind og sige goddag og hjælpe dem tojet på, tænkte Franciska, det har mor ærligt fortjent.

Galochedamen måtte have et skohorn til sine splinternye galocher, fru Fiskchansen måtte have frakken hevet og slidt på, som trængte den også til et skohorn.

— Du ligner din far, sagde fru Bi venligt. I boer dejligt her, det siger Birthe også. Skal jeg hilse hende?

Sjap, sjap, sagde det ud i regnen, og mumle mumle mumle, sagde den lille dame, der i dag for alvor havde brug for både galocher og paraply.

Fru Boye er kravlet op i et hjørne af sofaen og sidder med sin cigaret og stirrer fortryllet på Kåre, der sidder, som om han var betalt for det, og æder kagerester, så chokolade og glasur sidder ham helt op til ørerne.

— Fandt du et hoved at male, lille mor, jeg synes, du fortjente det, spørger Franciska og piller lidt genert ved en trevl på en lænestoleryg.

— Nej, det skulle da være den lille sorte dame ædende sine egne galocher. Når jeg har set så mange mennesker, opdager jeg altid, hvor smukke og farverige mine egne børn er. Tror du, jeg kunne overtale dig og Kåre til at „sidde“ et par dage?

— Jeg vil have masser af kager for det, svarer Kåre grødet og kageprustende.

— Det vil jeg godt, siger Franciska glad.

— Jeg synes nemlig også, vi har det godt sammen, siger hun, idet hun går ud ad døren.

(forts.)

Om at lave noget af ingenting...

III

Bedstemor og børnene har i lang tid ikke kunnet komme ud på tur. Vejret har været koldt og råt — den ene dag lidt frost og den næste dag lidt tø — sommetider sne og sommetider et forfærdeligt pløre! Man har hygget sig inden døre med at klæbe Susannes pressede blomster på Papirservietter, læse historier højt og lave tegneserier, som enhver med lidt fantasi kan lave lige saa gode som dem i aviserne. Mange af dem er lange — på 15—20 billeder — andre kortere, men alle er de fulde af dramatik. Der er riddere i rustning, der dræber forfærdelige drager og befrier prinsesser med flagrende hår. Der er trolde med horn og hale, der slæber bort med uskyldige børn, men ved solens første stråler springer i tusinde stumper med meget sprut og sprøjt. Der er slemme mænd, der drikker brændevin, prygl kone og børn og knuser møblerne, men tilsidst trækkes bort af en politibetjent. Det var i tournurens tid, så der er også flere historier med damer, der i mangel af bedre tournure har bundet en op-pustet svineblære bagpå og går ud at løbe på skøjter. Naturligvis falder hun og smadrer svineblæren med stort knald og går beskæmmet hjem med grædende tårer og flad bagdel.

Disse bøger holder børnene meget af. (De opbevares hos bedstemor og kan på opfordring fremvises.)

I dag er det opholdsvejret og temmelig mildt, selv om det er tåget. Der ligger sneklatter i grøfterne og bagved hegnene. På lune steder kruser skarntyderne deres fine grønne blade, og der er trods alt en anelse af forår i luften.

„Vi skal ikke blive for længe her ude i dag,“ siger bedstemor. „Her er jo ikke engang et sted, hvor man kan sidde ned uden at blive våd eller grøn bagpå. Vi må hellere bare samle forskellige ting og tage dem med hjem, hvor vi kan sidde i ro og mag og lave ting.“

„Jamen, bedstemor! Vi skal da spise det, vi har med,“ udbryder Susanne, for hvem en udflugt er aldeles mislykket, hvis man ikke nyder et eller andet. „Drengene har så meget rart i deres tasker.“

Taskerne viser sig at indeholde to skiver rugbrød med fedt og polse, fire stykker „rosenbrød“, to citronvander og fire længder båndlakrids.

Levnedsmidlerne uddeles, og man finder et sted, hvor man kan stå op nogenlunde tørt. Bedstemor og Susanne drikker af den ene flaske, drengene skændes om den anden. Jørgen vil drikke sin ration først, for han siger, at Rolf ikke kan lære at drikke af en flaske. Der kommer lige så meget polsemad ned i flasken som citronvand op af den.

Bedstemor afslår ædelmodigt sit lakridsbændel til deling mellem de tre andre, og gumlende på disse fordeler man sig i den nærmeste omegn for at se, hvad man kan finde af anvendelige ting.

Imens går bedstemor med en kurv og en lille graveske og graver små klodser af jorden i skovbunden og på et dige op og lægger dem i kurven. I nogle af disse jordtorv ser man rødder og krumme gule spirer af anemoner, som endnu ikke er begyndt at vågne af vintersøvnen. I andre er der blokke af folfod med tykke, kraftige, runde knopper. Der er også flade rosetter af smukke, grågrønne tidsler og puder af brusende, knaldgrønt mos.

Børnene kommer tilbage med rigt bytte. Bedstemor har lært dem en hel del om, hvad man kan lave noget af, så de bringer nogle hyldegrene — tykke og tynde — en del grankogler og fyrrekogler — en lomme fuld af de små, hårde hyben, der har overvintret, og en anden lomme fuld agern, der er faldet ud af deres nydelige skaale. Af en af disse skaale med vedhængende pind har Jørgen lavet sig en lille bitte fin tobakspibe, som Rolf misunder ham stærkt. Susanne har taget nogle grene af en slåenbusk, hvor man allerede kan se de små, runde blomsterknopper, som endnu er ganske hårde og brune. De skal sættes i varmt vand og stå på et mørkt, lunt sted, til de begynder at vise, at de vil spire. Er man heldig, kan man allerede til påske have dejlige blomstergrene i stuen. Forsythiagreene fra haven kan behandles på samme måde og springer ud næsten med det samme, man får dem ind.

Rolf bringer i sine forfærdelig snavsede næver en klump af en jordagtig masse.

„Føj — sikke noget snavs! Smid det væk!“ råber Susanne, men Rolf forsvarer med høje hyl sin skat. „Det er ikke snavs — det er ler. Ikke osse, bedstemor? Jeg har fundet det i en grøft, og jeg skal lave lerting af det. Der stod jo sæl i Robinson, at han lavede lerskåle og glaserede dem med salt og brændte dem i ilden. Det vil jeg prøve.“

Bedstemor prikker i klumpen. „Jeg tror, han har ret — det er ler. Det er meget mere jævnt og smidigt end almindeligt grøftepladder. Lad os tage det med hjem, men lad os pakke det ind i et smørrebrødspapir, saa det ikke breder sig. Da jeg var lille, og onkel Harald var endnu mindre, drog vi tit ud til en stor grøft, der gik over markerne, og hentede ler. Mor var ikke så begejstret for leret, fordi vi for det meste var i søndagstøj på disse udflugter, så for ikke at gøre hende ked af det, bar onkel Harald leret hjem under sin hue. Det gik meget godt, men barnepigen klagede over, at Haralds hår var så mærkværdig snavs. Der var formelig jord i det, og det var ikke til at begribe, hvordan dette gik til. Endnu værre var det, da vi engang bar grankogler hjem i huerne. Håret blev aldeles fuldt af harpiks og strittede som pigge på pindsvin. Det var umuligt at rede ud og måtte „kemisk renses“ med terpentint, før det blev til hår igen og kunne redes uden

jammerskrig. Leret æltede vi, så det blev jævnt og fint og formede så med sorte fingre nydelige omend noget tykke og skæve kopper, dyr og mennesker. Vi havde også læst Robinson og gned dem ind i salt, for vi om aftenen satte dem ind i kakkelovnsilden på en flad sten.

„Kan man da virkelig, Bedstemor?“

„Jeg ved det sandelig ikke,“ siger bedstemor. „Jeg tror egentlig aldrig, vi nåede så vidt. Når vi kom ned næste morgen, havde stuepigen raget ild og aske og lerfigurer ud og kastet det altsammen væk og tændt ny ild op. Der blev gråd og tænders gnidsel, men jeg tror nu ikke, det var blevet til noget alligevel, for vi havde aldrig tålmodighed til at lade tingene blive ordentlig gennemtørre, før de kom i ovnen, så de var sikkert revnede og faldet fra hinanden. Nu kan I jo selv prøve, om I kan være lige så heldige som Robinson.“

Klubben begynder at vandre hjemefter. Alle er varme og oplivede trods det syrlige vejr, og for at forkorte vandringer, fortæller bedstemor om, hvordan hun og hendes søskende i forbund med forpagterens vogterdreng tændte bål ude på marken om efteråret. Det kaldtes „at holde skoldfy“ (med tryk på -fy). Kartofflerne var taget op af jorden, men der lå altid en hel del glemte kartofler, som børnene med fryd samlede op og vaskede i grøften eller tørrede af i græsset. Af de visne kartoffeltoppe — „emterne“ — som landmændene gerne ville af med, tændte de et herligt bål, og når der var blevet en stor bunke glødende aske, blev kartoflerne puttet godt ind i den, og man sad og ventede på, at de skulle blive færdige.

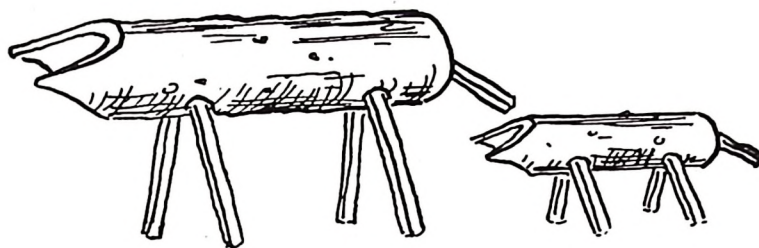
Hvor var det dejligt at sidde og se ud over det vide, jyske landskab, hvor sol og skygger legede tagfat over stubmarkerne ud i det uendelige fjerne — at indsnuse duften fra bålet og fra de visnede kartoffeltoppe og se den blå røg sno sig op i den stille, klare luft. Dejligt var det også, når himlen var overtrukken og lå gråblå og stille over de gule marker. Der var så lydt, at man horte Mads Adamsens gæs skrig og gokke en hel fjerdingvej borte. Der var allerede en fjern, fjern anelse om jul i luften.

Så kom det lykkelige øjeblik, da kartoflerne måtte antages at være færdige, og man med en pind ragede de kulsorte, brændte knolde ud af gløderne. Hele det yderste, sorte lag skulle brækkes af, og indeni lå den snehvide, duftende himmerigsmundfuld. Hvor man blev sort — og hvor man brændte fingrene — men hvor det smagte! Som ingenting nogensinde senere!

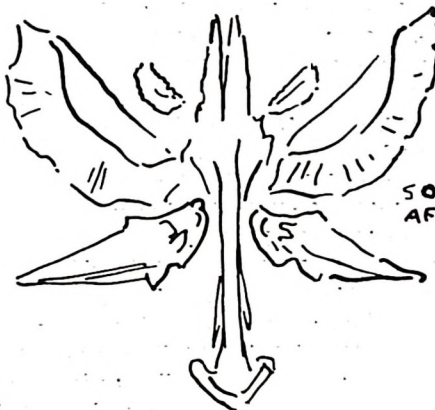
Bedstemor bliver helt stille en tid.

Så er man hjemme igen i bedstemors stue. Bedstemor giver en omgang appelsiner, og der går en tid med at skære „appelsindyr“ af skallerne — krokodiller, skildpadder, små mænd og sære drager. Det stykke, hvorpå knolden foroven på appelsinen sidder med strittende, hvide trævler, kan blive et uhyggeligt dyr. Forfærdelige „forlorne tænder“ kan man jo også lave.

Imens har bedstemor bredt aviser ud over spisebordet

KANDER OG KOPPER
AF FISKEBEN

SOMMERFUGL
AF FISKEBEN

og hentet forskellige runde og aflange urtepotter og lerskåle. Hun beplanter dem alle med jordklumperne ude fra skoven og det fine grønne mos. Følfoderne (eller hedder det følfødderne?) og tidselrosetterne kan straks sættes frem til lyset og vil hurtigt udvikle sig. Anemonerne må helst stå lidt i mørke for ikke at blive for ranglede, men når man har dem i nogle af de lange, smalle lerskåle, står de udmærket imellem de dobbelte vinduer, hvor de ikke har det for varmt. I det hele taget må disse vilde planter ikke have det for varmt. Når anemonerne begynder at springe ud, kan man stikke små kviste med gæslinger eller udsprungne forsythiabloomster ned imellem dem.

Bedstemor og Susanne planter og arrangerer, og imens har drengene travlt med en anden slags plantninger. Jørgen har fået en vældig gulerod ude i køkkenet og har skåret den øverste del, hvor toppen har siddet, af i omtrent 5 cm's længde. Denne del huler han ud til en lille potte, og trækker fire tråde igennem den i kanten, så den

bliver som en lille bitte blomsterampel til at hænge i vinduet. Når man nu sørger for at holde den fyldt med vand altid, vil toppen hurtigt skyde ud og bøje sig opefter med sit friske, smukke løv. Oppe i vinduet kan man jo sætte et par vintergækker, når de kommer.

Rolf har også fået fat i nogle grønsager og har skåret toppene af et par gulerødder, en rødbede og en af de store højroede ræddiker — alt sammen med et lille fladt stykke rod ved, så det kan stå. Det bliver anbragt i en stor glaseret urtepotteunderskål — husk *glaseret!* — og mos lagt over og imellem. Også her vil der snart skyde små pyntelige planter op, og også her kan man sætte vintergækker, gæslinger og cranthis ned i mosset.

Eranthisspirer kan jo også tages ind og drives frem, men de kommer så snart frem ude i haven, at det næsten ikke er umagen værd.

Susanne har købt for 10 øre karsefrø, som har ligget i

vand et par dage. Nu smøres det ud på vådt vat, der anbringes på underkopper eller ovenpå jorden i bedstemors store urtepotter. Om et par dage vil det, når det holdes fugtigt, begynde at spire. Det ser meget morsomt ud og kan jo oven i købet spises. Jørgen foreslår, at de skal smøre det i håret på Susanne, da hun aldrig redet sig alligevel. Susanne svarer med at sige, at det sikkert ville trives bedre på Jørgens fingre, der for det meste er meget snavsede. Rolf tilbyder, at det gerne må smøres op og ned ad hans strømper, som han i den anledning gerne vil beholde på om natten. Han mener, at denne metode vil være særlig „hastig fremdrivendes“, som der stod i annoncerne om hårmidler i gamle dage.

Så hentes det øvrige bytte fra skoven frem, og udrustede med et godt som med lidt stort hoved, en lommekniv og en bunke afrevne tændstikker går man løs på opgaverne.

Af hyldegrenene laves der „Hyldekoer“ — af de tykke laves store koer og af de mindre små kalve. Den ene ende af koen skæres til, så der bliver to horn — den anden ende skæres brat af og forsynes med et stykke tændstik til hale. Med et søm bores fire huller til tændstikbenene. Man kan hurtigt få en hel hjord, vogtet af „Hyldemænd“, der laves nogenlunde efter samme opskrift. Desværre er „Hyldemænd“ nødt til at have tre ben, men det ene menes at være en spadserestok.

Af hyldegrene kan man også lave „Tumlinger“ eller „Væltmænd“ — således kaldet, fordi de ikke kan vælte! — men dertil udfordres en blykugle. Måske en lille glas-kugle eller stor perle kan bruges. Med et søm, hvis spids man presser imod bordet, skubbes marven ud af et grenstykke på 3—4 cm, og man forsøger at hule en lille smule op i den ene ende af marvstykket. I hulningen limer man med fiskelim kuglen fast, tegner med blæk et lille ansigt foroven og arme ned langs siden, eller hvad man nu kan finde på, og man har en lille sjov, hvid fyr, der står og rokker og ikke vil ligge ned.

Fløjter kan der også laves af hyldegrene efter samme princip, som vi lavede pilefløjter i efteråret. Kun må man her lave „indmaden“ til fløjten af en anden pind og sørge for, at dette passer godt. Pilefløjter og hyldefløjter må altid holdes fugtige eller lægges i vand en lille tid, før man kan få lyd i dem.

Vi vender tilbage til avlsgården, da vi er færdige med fløjterne. Vi har jo ikke nok i køer og kalve. Grise laver vi af de tykke, trinde agern. Hoved bliver der ikke meget af, men virkelige grise har jo egentlig heller ikke så mange legemsformer. Noget kan gøres ved at sætte et par fremstrittende ører på den ene ende — enten et par små stumper tændstik eller småbitte stykker papir, som man kan bore ned med en mikroskopisk klods af en tændstik. Hale bør ikke savnes.

Høns og gæs laver man af små hyben eller andre små faste bær efter årstiden. En stump tændstik med et lille

knæk på danner hoved og hals. Hanen kan få et lille bitte dun som hale, men ellers er haler her ikke nødvendige. Desværre må disse skabninger også have tre ben, men bedstemor mener, at man ikke vil lægge videre mærke til det. Det kan ikke være anderledes, så det nytter ikke, at nogen gør indvendinger.

Nu kommer bedstemor frem med dagens glansnummer — et torskehoved! For hun havde et stykke af en stor torsk til middag i går og har gemt benene. Bornene stirrer forbavsede på den uappetitlige klump, der er omgivet af bævrende gelé, men bedstemor kaster sig uforfærdet ud i det — bevæbnet med et stort fad vand og en stiv neglebørste. Der er et par store ryghvirvler, som brækkes forsigtigt fra hinanden.

Bedstemor børster dem aldeles rene og brækker lidt af dem hist og her, til der står et par små fine kopper, en thepotte og en vandkande.

Øjnene — et par store, hvide kugler — gøres nogenlunde rene og lægges til tørre på kakkelovnen. Derved revner kalklaget udenom dem og kan pilles af. Frem kommer der to dejlige klare perler, hvori lyset bryder sig, som om der brændte en hvid ild inden i dem.

Så roder bedstemor i de øvrige knogler, og den ene nydelige genstand efter den anden kommer frem, bliver grundigt skrubbet og går på omgang til almindelig beundring.

Indenfor torskens pandebrask ligger to aflange, riflede porcelænssten. Bedstemor fortæller, at da hun var lille, hed det sig, at når man havde samlet en tændstikæske fuld af disse torskepander, kunne man sælge dem på den kongelige porcelænsfabrik og få mange penge for dem, for de brugtes til at lave porcelænsblomster af på de kostbare vaser. Man samlede og samlede, men man horte egentlig aldrig om nogen, der havde fået solgt dem eller vidste, hvor man skulle sælge dem. Tilslidst blev tændstikæskene altid væk.

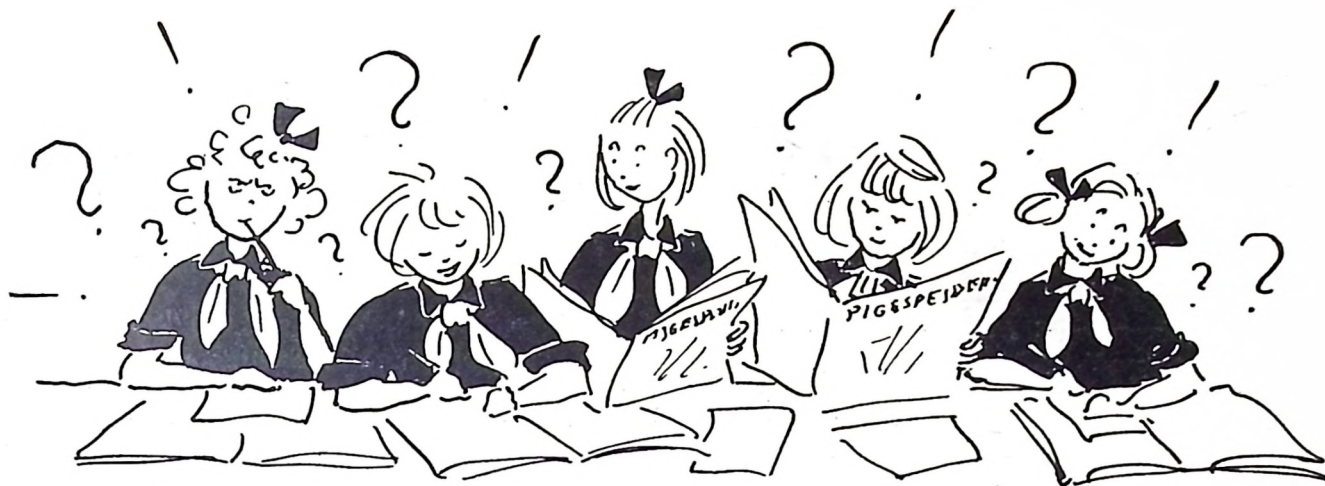
Bedstemor brækker forsigtigt hovedets ben fra hinanden. Selve issebenet er en fortryllende sommerfugl med udbredte vinger, følehorn og det hele. Efterhånden er det ikke muligt at finde ud af, hvor de forskellige dele har siddet, men det ene fine, klare, krusede blomsterblad kommer frem efter det andet. De kan lægges sammen på mangfoldige måder — som orkidéer, liljer, insekter o. s. v. Et par af dem kan blive til et par små hvide haner.

Der foranstaltes en konkurrence om, hvem der kan sammenlægge den smukkeste figur. Præmien er en skive sigtebrød med fedt og køkkensalt og dertil et glas orangeade, men for at ingen skal blive ked af det, uddeles lignende rationer som trøstepræmie til de andre deltagere.

Derpå hæves mødet i største hast, da det åbenbares, at Jørgen har dansk stil og Susanne hjemmeregning.

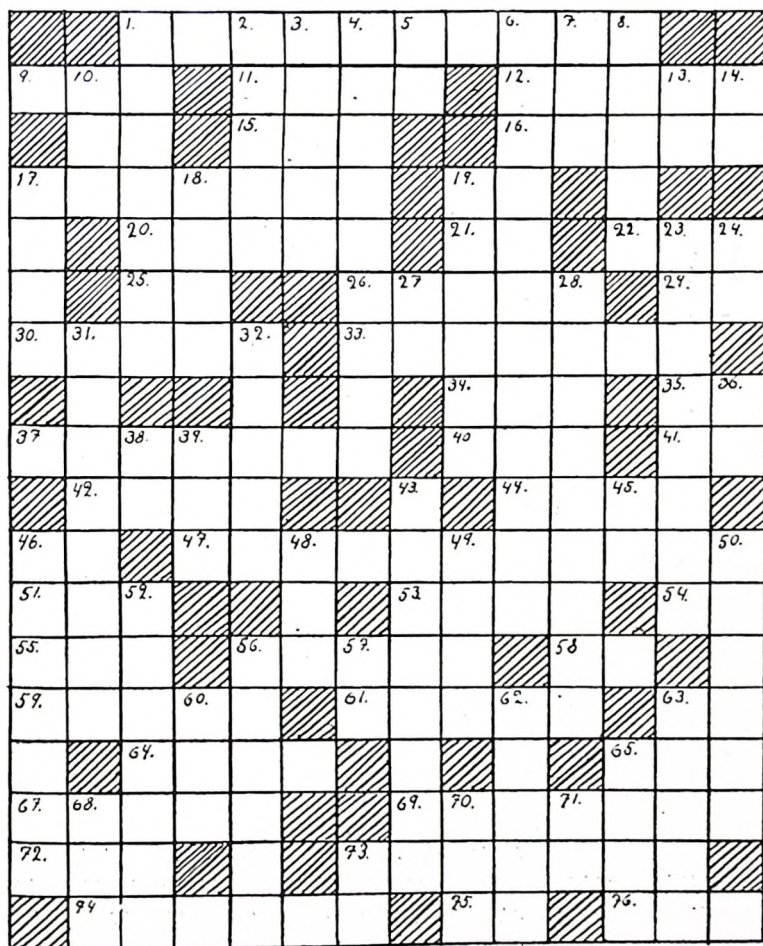
Med grene strittende ud for og bag og en urtepotte i hver hånd forsvinder de sammensvorne om hjørnet.

Mum.

* * * DEN lette SIDE * * *

Løsninger sendes til redaktionen inden 1. april

VANDRET:

- 1 Et af DDP.s daglige centre
- 9 Et dyr
- 11 Stiltærdigt
- 12 Raskt
- 15 Domstol
- 16 Drengenavn
- 17 Dele
- 19 Strø
- 20 Skind
- 21 Mærke
- 22 Dyrebeklædning
- 25 Basisk kobberkarbonat
- 26 Rigtigt
- 29 Tal
- 30 Løsning
- 33 Dansk vand
- 34 3 ens konsonanter
- 35 Løfte
- 37 Den omstrejfende
- 40 Tal
- 41 Stilhed
- 42 Engelsk titel
- 44 Drengenavn
- 46 Redskab for agrarer
- 47 Kan vi så småt begynde at glæde os til
- 51 Pigenavn
- 53 Danserindes fornavn
- 54 Fase
- 55 Det halve døgn
- 56 Græsk kvindeskikkelse
- 58 I øjeblikket
- 59 Titel
- 61 Befordringsmiddel
- 63 Initialer
- 64 En smule
- 65 Hænde
- 67 Lumske
- 69 En sindssyg
- 72 En rund plante
- 73 Afrikansk distrikt
- 74 Bølget

75 Videnskabelig titel

76 Doven

LODRET:

- 1 Sundt for spejdere
- 2 Kæmpede
- 3 Stilling
- 4 Dansk vand
- 5 Tal
- 6 Det vilde ridt
- 7 Fugl
- 8 Bibelsk navn
- 10 Slange
- 13 Videnskabelig titel
- 14 Ubegribelig karakter
- 17 Land
- 18 Slide
- 19 Rydde op
- 23 Navn
- 24 Tone
- 27 Skramme
- 28 Havde DDP i 1946
- 31 Dyr
- 32 Forstod
- 36 Tone
- 38 Nok en tone
- 39 Træ
- 43 Odysseus' kone
- 45 Tal
- 46 Sund beskæftigelse for store og små spejdere
- 48 Hænde
- 49 Automobilmærke
- 50 Skovalfen
- 52 Rum
- 56 Samtidig med
- 60 Drik
- 62 Giver
- 63 Stige
- 65 Tynd
- 68 Sejl
- 70 Hold af
- 71 Bindeord
- 73 Forkortelse

Patrulje- HJØRNET

Pjankelege

1. Af silkepapir udklippes lige så mange frøer, som der er spejdere. Hver spejder skal jage sin frø ned i dammen (en tallerken, der står 4–5 m foran hver deltager). Hver spejder får en gammel avis, og med den skal hun vifte, ikke skubbe, sin frø afsted og få den „ned til dammen“.

Den, der kommer først, har vundet.

2. I hver spejders bælte bindes en papirslap i en sytråd, der er så lang, at papirslappen slæber henad jorden. På et givet signal forsøger alle at trampe hinandens „haler“ i stykker. Man skal samtidig værge for sin egen. Den, der længst bevarer sin hale, har vundet.

3. 2 spejdere anbringes med en meters mellemrum vendt mod hinanden. Hver er forsynet med et lys i en stage, en æske tændstikker og et stort krus vand. De skal tænde deres lys og må kun drikke af vandet, mens lyset brænder. Og nu gælder det altså om samtidig at slukke modstanderens lys, skærme sit eget og drikke vandet. Den, som først har tømt sit krus, har vundet.

* * *

Udelege

Patruljeføreren går forrest, og patruljens medlemmer lister sig efter. Pludselig strækker patruljeføreren hånden i vejret, og når hun har gået endnu tre skridt, vender hun sig om. Da skal alle have gemt sig. Ser hun nogen, går de ud af legen, men hvis en er kommet patruljeføreren så nær, at hun kan dunke hende i ryggen, førend hun har vendt sig om, bytter hun plads med patruljeføreren, og legen fortsætter, indtil alle er blevet set og er „gået ud“.

2. Fortet lider af vandmangel. Den ene halvdel af patruljen vil skaffe vand fra en nærliggende sø. Hver spejder er udstyret med et krus, og på „fortet“ er der en vandspand. Imidlertid vil den anden halvdel af patruljen, som vel er indianere, på enhver måde forhindre, at vandet bringes op til „fortet“, men indianerne tør ikke komme for-

tet nærmere end 10 m. Det gælder altså for de hjælpsomme spejdere om at bringe så mange krus vand til vandspanden som muligt, og for indianerne om at forhindre dette. Efter et vist tidsrum byttes rollerne om.

Af vandspandens indhold afgøres, hvem der har vundet.

Det er en dejlig griseleg på en varm dag.

3. Et vist opgivet areal er bestrøet med hønseringe eller kugler. Patruljen deles i to hold, og det hold, der finder flest „skatte“, har selvfølgelig vundet.

* * *

Patruljeråb

Jeg sidder og læser i en bog med patruljeråb på mange sprog. Jeg ved ikke, hvilket sprog dette er:

Singa-singa-ling-sade fista-lappa-ladja alla-manna-tjafs
uti binga-bånga-bej! Tjohopp-sade-vu-sade-vumpom-

Tjohopp-sade-vu-sade-tussan-lullan-lej! skvumpom!

Det lyder ganske fængslende, men det er formentlig samme sprog som

Okker Gokker, Gummiklokker

Erle Perle Pif Paf Puf!

noget rytmisk ingenting, hvormed man udtrykker sin livsglæde.

Hvis en patrulje skal have sit eget råb, så skal den naturligvis lave det selv. Det er udmærket, hvis råbet kan rumme hemmeligheder og dybsindigheder, som kun de indviede forstår og opflammes af. Men først og fremmest skal man tænke på rytmen, det, der siges og råbes i kor, skal falde let og selvfølgelig på tungen, derfor skal der også gerne være bogstavrim i det. Og så skal det på et eller andet sted præsentere patruljens navn, eventuelt som en slutningseffekt, som et udråbstegn.

Jeg skal give et eksempel, som lige falder i maskinen.

Ping Pong Pilke Palke

Kling Klong Stjerne Skalke

Vi er frie vandre-falke

I. Lyngbytrop!

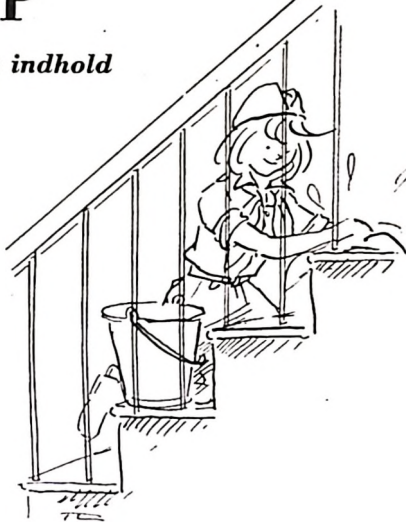
Det er bare et eksempel. Prøv at arbejde på det engang, hvor I sidder i et skovbryn og ser ud over verden og trænger til at lave noget, som ingen har lavet før!

VI OG VORES TROP

Patruljekasser og disses indhold

„Du godeste, hvad laver I?“ spørger jeg, da jeg kommer ned i „Arken“ og finder samtlige „Hjorte“ og „Pantere“ boltre sig i en hel markandiserbutik af potter og pander, spande og reb, bøger og vaser, udrangerede fotografi-rammer o. s. v. „Hvad er det dog I har for?“ spørger jeg Klisten, der står med en typisk bazarlysedug af den ovale slags med strøede blomsterbuketter i flammet garn og med blonde i kanten. „Det er Klistens nye teltunderlag,“ råber Bob fra den fjerneste ende. „Å, må jeg være fri,“ siger Klisten og lægger den foragtede prydsenstand fra sig i en fart. „Nej, vi trænger til penge forstår du, vi skal have os lidt lejrudstyr — nemlig. Derfor har vi tænkt os at lave en lille festlighed i anledning af patruljens fødselsdag.“ „Panterne“ forelægger mig nu hele planen om fiskedam og amerikansk lotteri i munden på hinanden, medens de samtidig forklarer, at det er en dyb hemmelighed. Så meget erfarer jeg dog af „Panterne“s hemmelighed, at hele troppen skal indbydes til en festlig aften i „Arken“, desuden skal samtlige „Panter“-forældre hjem søges og personligt indbydes; tropkens „gamle“ og derfor mindre aktive og mobile medlemmer skal hentes med magt i deres rullestole og tvinges til at punge ud. I øjeblikket samler man mod til at invitere divisionschefen også. Gæsterne skal så beværtes med æbleskiver, lagkage samt saftvand med sugerør formedelst 30 øre og forlystes med „Panterne“s bedste glansnumre; de taler om at vise film eller lysbilleder fra sidste sommerlejr, til gengæld må gæsterne altså taknemmeligt ofre deres sidste skærv på fiskedam og amerikansk lotteri og hengive sig til hvem-ved-hvad-konkurrencens rædsler og medvirke i lege, hvor de bidrager til den almindelige munterhed. Hvordan „Panterne“ har tænkt sig, at alle de mennesker skal være i tropslokalet på een gang, begriber ikke jeg.

„Er I medarrangører?“ spørger jeg „Hjortene“. „Nej, vi er bare i færd med at skille bukkene fra fårene,“ siger Bob, idet hun ser kritisk på en „mølædt“ vandspand. „Vi skal nemlig i nær fremtid ud og supplere op, hvad vi mangler.“ „I

ser ellers ikke ud til at mangle noget videre,“ siger jeg, idet jeg betragter ikke uden lidt misundelse den kasse, hvori Lis lægger spader og økser i den sirligste orden, mens Else anbringer save i hylstre og sætter rader af træskeer og brødknive fast i låget. „Jo, telte,“ siger Bob, det kan du lige tro, vi mangler, de vi har er ikke bedre end min mors gamle dynebetæk.“ Jeg sender Ingses depotprisliste en kærlig tanke, og mener, at telte ikke er til at komme i nærheden af i øjeblikket. „Næ, mere end eet bliver det vel ikke til, hvis man også skal have lidt andet,“ mener Else. Jeg tror, at mit temmelig fjogede udtryk tiltaler „Hjortene“, de smiler henrykt og bedrevidende til hinanden. „Hvordan havde I tænkt jer at få samlet alle de penge sammen?“ „Rolig, min ven, pengene har vi, skal vi fortælle hende det?“ Lis lukker kassens låg med et brag, låget med den statelige, rødmaledede hjort, over hvilken der med lidt skæve, men prangende bogstaver står „Hjortene“ og neden under troppens navn. Atter vil der røbes en hemmelighed. Bob sætter sig på kassen og beretter, hvordan det gik til, at „Hjortene“ fik 400 kr. i patruljekassen.

„Vi er altså så lykkelige, at have 400 kr. på en sparekassebog. Til at begynde med gik det småt, vi havde kun et lille beløb, som vi havde fået ved småbøder for at komme for sent, glemme at sende afbud, sige grimme ord o. s. v. Men du kan nok begribe, at i en så eksemplarisk patrulje kan den slags ikke snige sig op til de store højder. Vi

solgte „Spejderjul“, det gav os en pæn fortjeneste, men stadig gik pengene til småting som økser, signalfag o. s. v. Som du måske husker, blev vi stærkt opfordret til at sælge mærker til feriebørnsdagen, og den patrulje i troppen, der solgte flest mærker, fik løfte om en præmie af tropkassen, der svarede til 1 øre for hvert solgt mærke. Det var en drøj dag, men vi var altså de heldige, det gav 18 kr. i kassen. Så var der jo også overskudet fra sommerlejren i fjor, hvor hver patrulje havde sit eget regnskab, og fik lov at beholde overskudet, du kan tro, vi sparede, desværre var vi ikke så fikse til regnskabet, men i hvert tilfælde fik vi 8 kr. ud af det, hvordan det så end gik til.“ „Javel, 8 kr., men der er da langt til de 400 kr?“ indskyder jeg utålmodigt.

„Ja, så besluttede vi altså, at gøre noget rigtigt. Det var i efterårsferien,“ — spredte fnis.

„Vi gik hen på et arbejdsanvisningskontor —“ flere fnis. „Hva?“ „Ja, altså vi gik ud og søgte arbejde, sådan i huset hos folk.“ Jeg er et stort spørgsmålstegn. „Fik I det?“

„Ja, Møl måtte vaske trapper, og Klister og jeg passede nogle uartige unger, gik tur med dem, puttede mad i dem, vaskede bleer og tømte pletter —“ Latterhyl fra publikum. Lis passede gamle folk og gik i byen og købte ind for dem —“ „Og vaskede op efter 35!“ supplerer Lis selv. „Hele efterårsferien,“ hvisker jeg dybt imponeret. „Var I allesammen med til det?“ „Ja,“ Bob rømmer sig, „sådan da“. Hun ser lidt usikkert på Else. „Du må hellere selv fortælle det,“ siger hun med fortvivlede anstrengelser for at holde alvoren. „Ja, det er altså temmelig pinligt,“ siger Else, „men min far gav Bob 30 kr., han ville ikke have, at jeg skulle svigte den gode sag, men han mente

altså ikke nogen kunne være tjent med min hjælp.“ Almindelig munterhed.

„Vi holder jo ellers ikke patruljemøder sammen,“ siger Klister, „men nu ville „Hjortene“ absolut have, at vi skulle komme herved i aften, og så var det i den glædelige anledning, at de havde bestemt, at vi skulle have en „pose guld“. Den er vi selvfølgelig mægtig glade for, og nu har vi rigtig fået blod på tanden, for nu vil vi også have et nyt telt med i sommerlejr i år.“ „Det var jo rimeligt, at Klister fik sin part af de penge, hun selv har været med til at tjene, selv om hun imidlertid har startet en ny patrulje,“ sagde Bob.

„Og vi har allerede tjent 7,85 ved at gå med aviser om søndagen,“ sagde en lille panter stolt.

Det er ikke pænt at misunde andre, men den aften var jeg ikke langt fra at misunde „Hjortene“ og „Panterne“ lidt — ikke så meget deres store rigdom som deres initiativ og gode sammenhold.

Kat.

LØSNING PÅ DECEMBEROPGAVEN

„Hævnen er sød“

Femkanten holdt rådslagning i Tykkes kælder. Det var ikke let altid at finde på noget nyt, men dette skulle nu være noget originalt. Det var nok sjovt at drille pigerne, men når de brugte de samme metoder hver gang, var det knapt så sjovt. Nu var der endelig lejlighed til at hævne sig ordentligt. I går, da femkanten var på vej til deres rådslokale, „Tykkes kælder“, blev de pludselig overfaldet

af disse spejdere, som de kaldte sig, der var nu ikke meget spejder ved de toser, de beskyldte dem for at have taget deres poster. Det havde de ganske vist også gjort, men ligefrem at overfalde dem og gøre dem til skam for hele byen, nej, det ville nogle raske drenge som femkanten ikke finde sig i, det skulle hævnes, og det ikke blot ved at drille dem eller kaste jord på dem, som de plejede, nej, „Ørnen“ skulle ordentlig drilles.

„Nu har jeg det,“ sagde Ole pludselig efter en lang pause, „spejderne skal på tropstur på søndag, det hørte jeg Ulla sagde til moder i går. De skal ud til „den store odde“, så kan I putte mig i en kasse, hamre den til og

smide mig ud i vandet et sted, hvor vi i forvejen ved, „Ørnen“ kommer. Derpå gemmer I jer og kommer først frem, når jeg kalder på jer.“

„Du bliver jo våd, hvis du skal ligge i vandet i en kasse,“ sagde den altid fornuftige Kristian.

„Hvad gør det, jeg skal selvfølgelig ikke have andet end badebukser paa, og jeg kan da ikke drukne helt, hvis I da ikke smider mig for langt ud,“ svarede Ole.

Endelig blev det søndag. Drengene var spændt på, hvordan dagen ville forløbe. Endelig blev den første patrulje sendt afsted. Femkanten sneg sig efter dem i en vis afstand og inde mellem træerne; så ingen lagde mærke til dem. Tykke og Ole slæbte på en ret stor kasse, som Ole havde taget på sin fars lager, og Per havde taget en æske som og en hammer med til at sømme den fast med.

Da spejderne kom ned til vandet, begyndte Femkanten at arbejde. Per og Tykke blev sendt op på den nærmeste bakketop for at holde udkig, medens de tre andre vadede ud i vandet for at finde et sted, hvor kassen kunne stå, og hvor man kunne komme derud på stenene uden at få våde strømper og sko.

Så snart de havde fundet et passende sted, kom Per og Tykke farende og sagde, at „Ørnen“ var på vej. Nu tog det ikke lang tid, før Ole sad i kassen, og kassen var sommet til. Nu blev den omhyggeligt placeret på det udsete sted, og de fire andre gemte sig i en fart bag hver sit træ.

Nu kom „Ørnen“.

„Det er da underligt, så langt der er til den næste post. Man skulle da ikke tro, at Femkanten er stukket af med dem igen. Der er da kun levende poster i dag, er der ikke, Spjæt?“

„Hys!“ sagde Spjæt („Ørnen“s patruljefører). „Jeg syntes jeg hørte noget.“ — „Jo, der var det igen, det kom ude fra vandet.“

„Det er da nogle underlige lyde, mon de kommer fra den kasse derude?“ hviskede Lis bange.

„Det gør de nok,“ hviskede Spjæt tilbage, „hvem vil med ud efter den?“

„Det vil jeg godt,“ sagde Jytte, der aldrig var bange for noget.

Spjæt og Jytte hoppede på stenene ud efter kassen. Den var vel nok tung. Det var da også nogle mærkelige lyde, den gav fra sig. Resten af patruljen blev inde på strandkanten og diskuterede, hvad der mon kunne være i kassen.

Lis var ikke sikker på, at det var arrangeret af spejderne, og der var flere af samme mening.

Da de havde tænkt nærmere over det, blev de næsten alle enige om, at det ikke var spejderne, som havde lavet det, men på den anden side, hvem havde ellers fundet på at lægge en kasse med noget levende i ud i vandet. Lis begyndte at tale om, at det måske var en vildkat, men det protesterede de andre imod, det var kassen alt for stor til.

„Det er også utroligt, hvad Lis kan få ud af ingenting,“

sagde Jytte, der var sikker på, at det var arrangeret for deres skyld.

Da de var ca. 5 m fra land, begyndte kassen at knirke.

„Jeg tror, kassen går i stykker, inden vi får den ind,“ sagde Spjæt, „men der ligger jo hammer og søm derhenne, som vi kan sømme den sammen med.“

„Så længe det knager, holder det,“ opmuntrede Jytte.

Inde på stranden var der stor forvirring, tænk, hvis kassen nu gik i stykker. Lis holdt sig for øjnene, hun turde ikke se, når kassen gik i stykker; nogle andre hylede, nogle skreg og andre igen så spekulative ud, — mon kassen holdt? — Det gjorde den ikke. Et øjeblik efter, at Jytte havde sagt: „Så længe det knager, holder det,“ gik kassen i stykker, og der sad Ole akkurat lige så forbløffet som de andre.

„Vil vi finde os i det?“ spurgte Jytte.

„Nej!“ lød det enstemmigt inde fra strandbredden.

Jytte havde allerede smidt sko og strømper og var på vej efter Ole, der straks var flygtet ud i vandet. De fleste andre fulgte eksemplet, kun Lis hoppede ud på stenene, hun turde ikke tage sine sko af, da hun ikke kunne få dem på igen uden skohörn, og sådan et havde de ikke med.

Imens hele „Ørnen“ befandt sig med ryggen til stranden, fuldt optagne af at fange forbrøder Ole, vil jeg nu henlede opmærksomheden på Femkanten. De fire andre havde set det hele fra deres gemmesteder. Nu smuttede de frem og tog den tomme kasse, som bunden var gået ud af. Deri puttede de alle de sko og strømper, de kunne finde på stranden. Ole, der straks havde set, hvad de havde for, gjorde sig umage for at holde sig så langt inde, at ingen vendte om og så, hvad der foregik på stranden. Nu listede de fire andre af med kassen, og så snart Ole så det, løb han så langt ud, at de ikke kunne fange ham uden at få våde uniformer. Derefter løb han i samme retning, som han havde set, de andre var løbet.

Det varede ikke længe, inden han fik øje på de fire andre inde i skoven. Han vadede nu i land, og de fulgtes ad hen til pigespejdernes hytte. Der stillede de kassen. Øverst lagde de en seddel, der dækkede alle skoene. På den side, der vendte opad, skrev de med store bogstaver: „Til Ørnepatruljen.“ På den anden side skrev de: „Hævn er sød. Hilsen fra Femkanten.“

Derpå gik de hjem.

Kirsten Peschardt (14 år),
Kastanicallé 20, Herning.

Hallo! Hallo!

Til holdene der deltog i dronningens turnering

Så er det år snart gået, hvor det lille blå-grønne mærke måtte bæres over brystlommen.

Den 28. marts — dronningens fødselsdag — tager vi alle mærket af uniformen og finder en værdig plads til det blandt andre gode spejderminder.

*** POSTBOX ***

Jeg vil gerne have lov at opfriske et par bemærkninger.

Når du har skrevet til langt bortliggende lande som f. eks. Philippinerne, må du væbne dig med tålmodighed, for der kan godt gå et halvt år eller mere, inden du har svar igen, hvis da ikke den pågældende penfriend enten ikke er spejder mere, eller er flyttet et andet sted hen, for så hører du måske slet ingenting; men så er det, du skal skrive til mig igen og opgive det nummer, du har modtaget på dit brevkort, din adresse og den fremmede spejders navn og adresse, hvorefter jeg sætter mig i forbindelse med vedkommende lands postboxsekretær eller commissioner for at få oplyst årsagen til tavsheden.

Tit har jeg ikke adresser liggende fra det ønskede land, og så går jeres ønsker til vedkommende land; det tager også tid, for det skal i et spejderblad, som kun udkommer en gang om måneden, og så skal der findes en pigespejder, der passer i alder til dig, altså også her kræves der tålmodighed.

Husk, hvis du af en eller anden grund bliver træt af korrespondancen, da at skrive et pænt lille farvelbrev, lad ikke det sidst modtagne brev blive liggende ubesvaret, det hører med til almindelig dannelse at svare på modtagne breve indenfor et vist tidsrum.

Fromse

Månedens tilbud:

2 spejdere fra Philippinerne, alder vistnok 16—17 år, ønsker korrespondance.

Norske spejdere i alderen 12—14 år, og en hel patrulje på 12—14 år.

Nogle af adresserne er fra det allernordligste og mest spændende Norge.

3 finske spejdere i alderen 13—15 år.

1 englænder på 19 år.

Fra U. S. A. kan I ønske jer lige så mange adresser, det skal være, jeg har mange liggende.

En tropsfører i Pensylvanien med spejdere i alderen 11—14 år ønsker forbindelse med en dansk trop.

Og en amerikansk pigespejder på 14 år, der såmænd hedder Mortensen, har hun ikke en navne, der gerne vil i forbindelse med hende?

2 spejdere på 13 og 11 år fra New York.

En jule-good-turn

Good-turn-lauget i Silkeborg fik kort før jul den strålende idé at ville give Sct. Georgstroppen en julegave til brevspejderarbejdet. Idéen blev straks ført ud i livet med stor succes.

Lørdag eftermiddag den 17. december rejstes en bod på torvet i Silkeborg. Den blev pyntet med lys, gran og store julehjerter og fyldt med gæs og ænder, rødkål, æbler og rødvin. I løbet af lørdag og søndag eftermiddag forsvandt alle de gode sager som tombolagevinster, trukket af den menneskeskare, der stadig samlede sig foran boden. Koldt var det, men de gildebrødre, der stod for salget, kunne styrke sig ved en kop varm kaffe ovre hos Niels og Sine.

Kl. 10 søndag aften var boden tom og spændingen stor, da kassen skulle gøres op.

Ved gildehallen den 9. januar overrakte idéens fader — Nyholm — Rup en check på 4000 kr. til brevspejderarbejdet.

En meget hjertelig tak skal her lyde til vore gildekammerater fra

Sct. Georgstroppen og Fib og Rup

Inge Højsvig, Bente Rasmussen, Åse Sørensen, Hanna Sørensen — 10. Aarhus. Alice Krüger, Tony Midtgård — St. St. Blichers trop i Herning. Birte Bang Hansen, Ella Poulsen, Inger Bruun — 9. Aarhus. Tove Høeg, Nana Tasle, Annelise Michelsen, Anne Svendsen — Meisernes trop.

Birgit Brun, Jytte Hammerich — 1. Odense.

EN GOD DAG

Når jeg i bladet læser referater fra forskellige lejre, stævner o. lign., får jeg lyst til at fortælle noget af det, der sker her i vor Reventlow division, for her sker altid noget godt!

Som nu den søndag havde vi den herligste dag på Spejderskolen, hvortil alle divisionens patruljeførere og voksne førere var inviteret. „Jess“ og „Søren“ er tropsførere og „Søren“ desuden blåmejsedivisionsassistent, de to havde sammen med „Moster“, vor energiske og aldrig trætte divisionschef, lagt dagen til rette for os. Efter ankomsten til Spejderskolen fik vi lov at gå rundt overalt for at finde os tilrette, og alle, der kender Spejderskolen, ved, hvor meget der er at se. Man kunne gå rundt i timevis og bare se og nyde. Da vi havde hejst flaget i haven, sang vi morgensang (Bess Flagstads yndlingsmorgensang „Nu titte —“ på Bess Flagstads skole), og „Moster“ sagde nogle ord, som især var rettet til patruljeførerne, om deres opgave, navnlig den at hjælpe og støtte tropsførerne. Derpå talte „Søren“ til os og gav prøver på rigtig optræden o. m. m., og det endte i det ny flagreglement, som blev grundigt gennemgået med faner og trommer og tilhørende eksercits i skolegården.

Efter spisepausen demonstrerede „Søren“ og „Jess“ enkeltmandsudstyr — hver på sin måde — og hvor vi morede os! Timen sluttede med en rask kimsleg over det, der var i rygsækkene. Så skiltes deltagerne, patruljeførerne blev hos „Jess“, der fortalte om patruljearbejde og gav gode råd, — blåmejseførerne gik med „Moster“ for at se på husflid. „Taps“ havde medbragt forskelligt også, så der var en masse at se på og tage modeller af, både små gaver, juleklip o. m. a., beskrivelser og arbejdstegninger til hjælp, så vi fik mange idéer og noget, der både egner sig til blåmejsefingre og førerhænder. — Atter samledes vi alle, og „Jess“ fortalte levende og interessant om internationalt spejderarbejde, og vi så billeder og blade og fik meget at vide (som vi senere fik brug for). Så drak vi the med basser og gik til lejrbalet, som var en dejlig og smuk afslutning. Vi begyndte med at indvie en stor træstjerne med lys, som erstatter det kunstige lejrbalet, og de voksne førere og gæster tændte hver sit, de to sidste lys tændtes af den ældste og yngste deltager, nemlig „Moster“ og Ruth fra Fåborg. „Moster“ læste versene: „Den, som et lys skal bære —“. Det er meningen, at „stjernen skal lyse, hver gang divisionen samles“, og dato og årstal brændes i rammen. Vi sang, og „Jess“ spillede, og vi sang og sang, hvor er det opløftende at synge. Der blev læst digte, bl. a. om lov og løfte, der blev sunget norsk og finsk af elever på skolen.

„Søren“ lærte os morsomme sange, og vi kom ud for en sammentælling, som efter mange mærkelige tal endte i 0. Her var det om at huske noget af det, „Jess“ havde fortalt tidligere. Efter at have sunget „Sæt dig et mål —“ talte „Moster“ og gik ud fra linien: det gør ikke noget, at vejen er lang, blot vi har målet for øje — og læste „Budskabet til Garcia“ og fortalte om Rovanerne i Silkeborg. Efter endnu en sang sluttede „Moster“ med at takke „Jess“ og „Søren“ og udnævned dem til „Riddere af Reventlow“ ved at fæste en orden på deres bryst. (Det var hver en pålægsgaffel, „ikke fordi vi mener, I spiser så meget, men fordi vi ved, I hellere vil have noget til jeres skole end til jer selv“), og til denne tak slutter alle i Reventlow division sig.

Altid er vi velkomne på Spejderskolen, og altid gør de meget for os. Vi glæder os altid til divisionssammenkomsterne og kan ikke sige tak nok.

Det lejrbalet, vi sluttede med denne gang, var et rigtigt spejderbalet, der gav os noget at tænke på, og vi morede os på en dejlig måde.

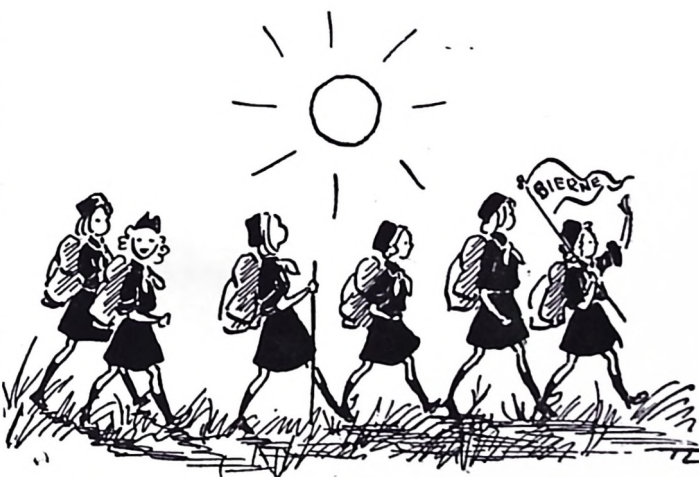
„Lasse“

Alle

Præmierne for største salg af „Spejder Jul“ gik atter i år — for 3. gang — til Nykøbing F. trop.

Kirsten Andreasen fik som præmie en tværsæk, Bambi-patruljen en flot dagbog og troppen et gavekort på 25 kr., så den selv kan købe efter ønske på Pigespejderdepotet.

Til lykke med resultatet, Nykøbing! Hvem slår rekorden til næste år??? — for vi kan da ikke være bekendt, at Nykøbing trop hvert år skal være nr. 1, kan vi?

DET ER MIN **hobby** AT SAMLE MØNTER

Når vi til daglig omgås penge, tænker man i regelen ikke over, hvor og hvornår de første danske mønter blev prægede. Ved „rigtig“ gamle mønter forstår de fleste de een og to-skillinge fra Frederik III's tid, som man engang har set eller opbevarer som „lykkeskillinger“ i sin pung. Men så melder spørgsmålet sig: „Hvilke mønter havde man da før den tid?“ og da det jo er de færreste mennesker, som har begreb om numismatik, som møntvidenskaben kaldes, forbliver spørgsmålet ubesvaret. Derfor vil jeg nu i grove træk gennemgå det danske møntvæsens historie.

Så langt tilbage som til det første og andet århundrede kan der spores tilstedeværelse af mønter i Norden. Disse mønter var naturligvis ikke danske, men romerske Denarer slået af kejserne Antonius Pius og Mark Aurel, der regerede fra 138 til 180, og ført hertil af sydens handelsfolk. I de følgende århundreder er tilførselen af fremmed mønt temmelig ringe, men omkring Romerrigets forfald 476, kommer der atter mønter hertil, men nu er det ikke så meget sølv- som guld-mønter, der fortrinsvis blev brugt til smykker. De romerske møntfund her i landet beløber sig til ca. 1000 sølv Denarer og guld Solidi. Fra omkring år 500 til ca. 900 må man regne med, at samkvemmet med de omliggende lande har været meget ringe, ialtfald har det ikke sat spor i møntvæsenet. Men fra begyndelsen af 9. århundrede har norden ad højst forskellige og mærkelige veje fået betydelige mængder af ædle metaller. Først skal nævnes en arabisk Sølv-dirhemer med de såkaldte kufiske bogstaver. Disse mønter vidner om, at der har gået en handelsvej herop fra østen, det var de nordiske slaver og pelsværker, der havde Kalifens interesse. Talrige fund af angelsaksiske mønter vidner om Sven Tveskægs erobringer og om Danegælden.

Endelig i slutningen af 9. århundrede lærte danskerne i udlandet at præge mønter, og de første mønter var efterligninger af de penninge, som Karl den Store i Dorestad i Frisland lod slå. Disse mønter blev spredt vidt omkring, da der dengang gik en handelsvej fra Dorestad over Hedeby ved

Slien til Björka i Mælaren, eller helt til det nuværende Novgorod i Rusland. Da møntningen i Dorestad ophørte ca. 830 ved byens ødelæggelse, begyndte købmænd i Hedeby at præge mønter, der var meget forskellige fra dorestadmønterne.

Den første danske konge, som satte sit navn på mønterne var Sven Tveskæg (ca. 988–1014), og omskriften, der er halvt latin, halvt angelsaksisk, betegner Sven som danernes konge, og møntmesteren Godwine som danernes møntmester. Selve mønterne er af samme slags som dem, den engelske kong Ethelred lod slå ca. 990. Både Sven Tveskæg og Olaf Trygvason (1014–18) slog ret få mønter, men Knud den Store (1018–35) lod præge mønter flere steder i Danmark. Flere byer nævnes på denne tid for første gang på de danske mønter. Mønter slået af Hardeknud (1035–42) ligner Knud den Stores, men en byzantinsk påvirkning er begyndt at gøre sig gældende, og denne tiltager under Magnus den Gode (1042–47) og Sven Estridsen (1047–76). På sidstnævntes mønter fremtræder kongen ligefrem udstyret som byzantinsk kejser. Under Harald Hen (1076–80) sker der en omvæltning i møntvæsenet, idet der for det første indtræder en forbedring m. h. til mønttyperne, og for det andet er udmøntningen fra nu af kongens eneret. Under Knud den Hellige (1080–87) forblev prægningen af sjællandsk og skånsk mønt god, hvorimod de jydsk mønter var undervægtige. Under Oluf Hunger (1087–95) sloges mønt, som under Knud, dog blev Olufs Lund-mønter noget større og tyndere, hvilket er en tysk indflydelse, som fortsætter under Erik Egede (1095–1103). På mønterne fra kong Niels (1103–1134) borttages navnet på møntstedet, mens møntmesternavnet beholdes af både Erik Emune (1134–37) og Erik Lam

(1137–46). Sven Grade og Knud den V Magnus (1146–57) lod slå tynde mønter af sølvblik, de såkaldte Hulpenninge, fremstillet efter tysk mønster. Valdemar den Store (1157–82) har sikkert givet biskop Absalon en del af møntindtægten fra Roskilde, hvilket på nogle mønter anskueliggøres ved at kongens billede ses på forsiden

og den af Valdemar Atterdag (1340–75) i 1356 slagne mønt blev folk meget vrede over. Under kong Oluf (1375–87) blev der for sidste gang præget mønter efter den gammelnordiske metode. I Danmark cirkulerede på denne tid adskillige fremmede mønter: engelske Sterling, franske Turnoser og mange andre. Da Erik af Pommeren i

og biskoppens på bagsiden. Ved Valdemartidens (1157–1241) begyndelse var mønterne af godt sølv, men efterhånden som årene gik, blev mønterne meget forringede, og helt galt gik det efter Valdemar II's tilfangetagelse i 1223; og ved år 1231 var mønten een Mark kun $\frac{1}{3}$ mark sølv værd. På mønterne fra Erik Plovpenning (1241–50) findes navnene på adskillige biskopper. Under Abel (1250–52) og Christopher I (1252–1259) forringes pengenes værdi yderligere, så mønten een Mark nu kun er $\frac{1}{4}$ mark sølv værd, og under Erik Klipping (1269–85) forringes den til kun $\frac{1}{5}$ mark sølv; desuden „beklippede“ kongen mønterne (måske deraf navnet: Klipping). Under Erik Menved (1286–1319) forringedes den jyske og sjællandske mark til $\frac{1}{10}$ mark sølv, og desuden blev der omkring 1290 slået særligt store mængder af falske mønter på øen Hjelmsø. De dårligste og grimme mønter, der er slået herhjemme, er uden tvivl Christopher II's (1319–32). Efter Christophers død standsede for en tid møntslagningen i den vestlige del af landet,

1397 blev kronet, lod dronning Margrethe (1387–1412) slå Witten, som senere afløstes af Sterlings og Hulpenninge. Christoffer af Bayern (1439–48) flyttede den danske mønt til Malmø, og her prægedes til at begynde med Sterlings, men snart både Skillinge og Hvide. Hvid var det danske ord for Witten, og gjaldt for 4 Penninge, hvorimod Skillingen gjaldt for 12 Penninge. — Christiern I (1448–81) slog ingen Skillinger, men til gengæld udmøntede han overordentlig mange Hvide. Under kong Hans (1481–1513) blev der foretaget noget helt nyt, nemlig prægning af guldmonter. Af guldmonter udmøntedes Nobler og Gylden. Noblerne, der kun blev prægede i 1496, er efterligninger af nederlandske Guldrealer, og Gyldnerne prægedes efter Rhinfyrsternes forbilleder. Christiern II (1513–23) begyndte i sine første regeringsår at tænke på møntens forbedring, hvilket dog aldrig blev til noget. Fra 1518 begyndte kongen at udmønte Klippinger, som dog baade var undervægtige og kobberholdige. Frederik I (1523–33) havde al-

lerede som hertug slået mønt i hertugdømmerne, og udsendte i 1514 en hel møntrække, som var præget i Sønderjylland. I 1522 blev Husumdaleren slaaet. Denne mønt er bemærkelsesværdig, fordi det er den første herhjemme, hvor portrættet virkelig har lighed med møntherren. Under Christiern III (1534–59) blev der i årene 1534–36 udmøntet en mængde Klippinge, d. v. s. mønter, der efter at være blevet prægede, blev beklippede til firkantede metalstykker. I 1535 blev der i Roskilde slået mønter af endnu ringere sølv end Klippingerne.

Under den følgende konge, Frederik II (1559–88) sloges i de første regeringsår mønt, som under Christiern III, men desuden udmøntedes Guldklippinger, der paa ny vakte folkets vrede. Frederik II var en meget galant ægtemand, hvilket i 1584 gav sig udslag i, at han til sin kone, dronning Sophies fødselsdag, lod slå et sæt på 7 såre fornemme guldmonter med sit og dronningens monogram. Under moderens formynderskab slog den unge konge, Christian IV (1588–1648) en del undervægtige guldmonter i Haderslev, hvorover det danske rigsråd var meget vred, men der var også andre ting at klage over, da nemlig både kongetitlen og rigsvåbnet var forkerte. I Christians første regeringsår blev der ikke præget mange mønter, men til gengæld tog han rigtigt fat omkring 1620, og der kendes ikke mindre end ca. 6000 forskellige mønttyper fra hans regeringstid.

I 1618 indførtes den nye møntbetegnelse Krone, og der blev nu præget følgende krone-mønter i guld: Dobbeltkroner, Kroner og Halvkroner, og af sølv: Krone, Halvkrone, Ortskrone, 1/16 krone, 4 skilling, 2 skilling, Skilling, Søsling og Hvid.

I 1619 blev møntforvirringen endnu større, idet kronemøntsystemet atter blev forøget. Som eksempel på, at Christian IV elskede at gå og pusle med de mærkeligste ting, kan nævnes, at han så sent som året før sin død lod udsende en ganske lille guldmonterserie, der var fremstillet af noget alkymistisk guld, som han og en gammel kemiker på slottet havde lavet. Disse mønter kaldes „Brilledukater“, fordi der på den ene side ses et par briller, hvorunder der på latin står: Se vidundere herhjemme. (Vide mira domi.)

Efter Christian IV falder møntvæsnet ind i en mere rolig gænge. Frederik III (1648–70) slår mønt omtrent ligesom faderen, både han og de følgende konger slår temmelig mange og store guldmonter, i regelen med fremmede navne: Dukater, Gylden, Dubloner, Rosenobler o. s. v.

Christian V (1670–99) slår de bemærkelsesværdige „Klumpmønter“, d. v. s. sølvmonter af en usædvanlig tykkelse.

Frederik IV (1699–1730) prægede i 1714, for at spare på sølvet, en plademønt af kobber, efter svensk forbillede, til en værdi af 1 mark; mønten var firkantet, og ca. 10 cm på hver led og 1 cm tyk; der blev af praktiske grunde aldrig til mere end den ene. Christian VI (1730–46) var mere sparsommeligt anlagt end de foregående konger, thi han slog kun nogle store sølvmonter, men ingen guldmonter af betydning, hvorimod hans søn Frederik V (1746–66) slog mange meget smukke, store guld- og sølvmonter. Den sindsyge konge Christian VII (1766–1808) slog i 1771 nogle Piastre efter spansk forbillede, det blev dog ikke til nogen større produktion. Under Christian sloges for sidste gang den gamle Sølvkrone. Frederik VI (1808–39) slog temmelig få guld- og sølvmonter, men til gengæld en mængde kobbermonter, som folk var noget sure over, de mindste af mønterne kaldtes „Degnelus“.

Christian VIII (1839–48) var den sidste konge, hvis mønter havde et virkeligt kunstnerisk præg, da han selv satte meget ind på at få så fine medaillører som muligt til at fremstille dem.

Under Frederik den syvende (1848–63) blev der ikke foretaget noget særlig interessant indenfor møntvæsnet, men under Christian IX (1863–1906) indførtes det nuværende kronemøntsystem i Danmark, Norge og Sverige i 1873, og samtidig bestemtes det, at de i hvert land prægede mønter var lovligt betalingsmiddel i de 2 andre. Frederik VIII (1906–12) nåede i sin korte regeringstid ikke engang at slå Enkronestykker. Under Christian X (1912–47) ophørte prægningen af guldmønter i 1932. Og dermed er vi nået op til vor egen tid.

Jens Hermann,
medlem af Nordisk Numismatisk Union.

SKOLTA ESPERANTISTA LIGO

Arsberetning 1949.

Efter at der under krigen ikke havde været nogen repræsentant for S E L i Danmark, blev der i januar 1949 udnævnt en såkaldt „nationalagent“. Efter at have genoprettet den danske afdeling og fået trykt medlemskort, propagandamateriale o. s. v. gik vi i gang med propagandaen, idet vi fik publiceret artikler om Esperanto og S E L i „Spejdernes Magasin“, „Væbneren“ og „Dansk Esp. Blad“. Disse artikler forårsagede en hel del henvendelser til S E L for at få nærmere oplysninger, og pro-

pagandaen blev videreført på den måde, at vedkommende spørger får tilsendt nogle propagandaskrifter. Ønsker han herefter yderligere besked, får han formedelst 30 øre i frimærker tilsendt et eksemplar af bladet „La Skolta Mondo“ samt en Esperanto-nøgle, hvormed han kan oversætte bladet. Nogle af spørgerne er senere blevet medlemmer.

D. D. S.'s depot fører nu duelighedstegnet „Esperanto-tolk“. Vi håber, at de andre korps også vil indføre dette mærke.

I september sendte vi plakater om Esperanto-kursus ud til næsten alle københavnske troppe. Over 50 spejdere meldte sig til de to kursus, som foregår hver fredag kl. 19–21. Vi regner med, at ca. 30 spejdere vil kunne gennemføre kursuset. Disse kursus har været omtalt i „Spejdernes Magasin“, „Væbneren“ og „Dansk Esp. Blad“. Vi håber, der vil fremkomme artikler i „Spejderbladet“ og i „Pigespejderne“.

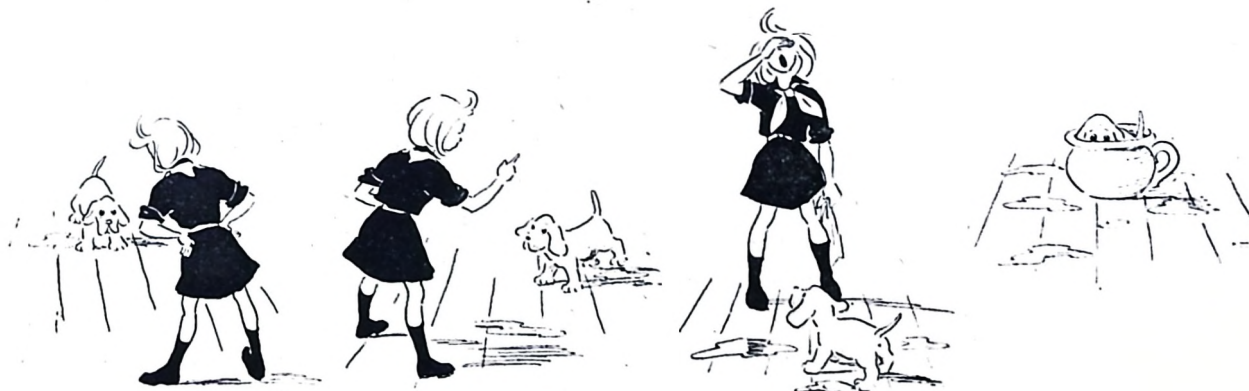
Med hensyn til årskontingentet til S E L (4 kr.) bemærkes, at een kr. pr. medlem (samt event. overskud) går til England til betaling af „La Skolta Mondo“. De resterende 3 kr. går til den danske afdelings udgifter.

Vi håber snarest at kunne oprette lokalafdelinger, afholde møder og flere kursus samt event. sommerlejr (med udenlandske Esp.-spejdere) for de spejdere, som ikke kan komme med til de årlige, internationale S E L-lejre.

Hvis forholdene tillader det, vil S E L-lejren for 1950 blive afholdt nær Paris samtidig med Esp.-verdenskongressen (5.–12. august).

Eskil Svane,
Viggo Rothesvej 40, Charlottenlund

TINKA GENNEM TYKT OG TYNDT

Tinka har fået en lille hund

til sin fødselsdag af Matis.

Men synes du, det er uden grund,

at hun kalder den for en gris?

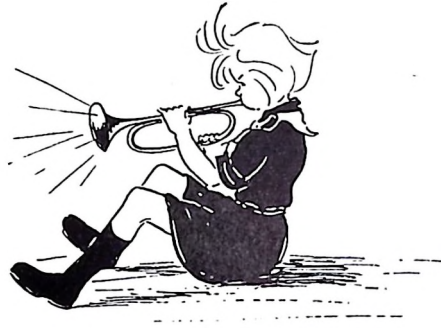
Marts måned 1950

Meddelelse til tropsmusikanterne

Signalhorn — blankt messing — kort	65,00
do. do. do. langt	85,00
rod/hvide snore med kvaster	
til korte og lange signalhorn	10,50
Hornflag, blå m/ gult verdenstreklover,	
til lange horn	6,50
til korte horn	5,75
Hornflag, grønt m/ hvidt treklover,	
til langt signalhorn	6,50
Signaler og signalhornmarcher	1,25
 Tromme — meget fin messingtromme	135,00
Trommestikker, lyse, pr. sæt	4,50
Trommebandoler af sort læder	
m/ stropper til trommestikker	9,75
Trommebogen	2,00
Hylstre til trommer og horn laves på bestilling,	
når instrumentets mål opgives.	
 Blokfløjte, fransk celluloid	4,00
Blokfløjte, brunt eller sort træ	18,50 19,00
Blokfløjte, brunt naturtræ	18,00
Hylster til blokfløjte	3,50
Blokfløjteskolen	4,35
 Der er endnu et restparti af „Pigespejderlom- mebogen 1950“	2,50
 Knud Hee Andersens og Hilmar Ødums dejlige Bog: „På opdagelse i naturen“ har vi fået til- ladelse til at forhandle	
uindbundet	7,50
indbundet	11,50

Uniformer

Desværre har vi endnu ikke så stort et lager af fær-
digsyede uniformer, at vi kan ekspedere dem fra dag
til dag, men nu lysner det, leveringstiden bliver kor-
tere og vi modtager igen bestillinger på alle størrelser
af uniformer.
Der kommer også lærredsstof i metermål, og vi ven-
ter snart uldent stof til føreruniformer.

Hatte

fås i alle numre — hovedmål i cm bedes opgivet ved
bestillingen.

★

Spejderbælter

Vi har netop fået pæne bælter med karabinhager.
Pris 5,25 kr.

★

Telte

Tænk I på at anskaffe telte til sommerlejren, så
tænk også på at bestille dem i god tid — det er slet
ikke for tidligt! Se priser og størrelser i priskataloget.

★

Månedens billige tilbud

Restparti af	
brun sportslig snøresko (børnestr.)	20,00
do. do. do. (damestr.)	25,00
Sandaler, brune m/ gummisåler	15,00
Vi fører kun Alsboe og Wedelas kendte kvaliteter.	

Patruljekøkkentelte til opbevaring af madvarer 12,00

Tinkabogen — med Trilles morsomme tegnese-
rier sælges for 1,00 |

Pigespejderdepotet . LUNDSGADE 6 . KØBENHAVN Ø

REDAKTION: Fru Annesofie Hermann, Ellemosevej 89, Hellerup.

ADMINISTRATION: Bladkontingent sendes til „Pigespejderne“, korpskontoret, Lundsg. 6, Kbh. Ø. Postgiro 36302.

„PIGESPEJDERNE“ kan også bestilles gennem postvæsenet og koster kr. 4,00 pr. år.

EKSPEDITION og TRYK: Fyens Stiftsbogtrykkeri, Odense. Afleveret til postvæsenet den 2. marts 1950

41583